

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

LOTILDE
SAKHAROFF,
den ryska dan-
sösen, som lagt
svenska publiken
för sina fötter.

UR INNEHÅLLET:
GÄSTEN HOS VERKLIGHETEN
Pär Lagerkvist.
— — —
EN DROTTNINGS HANDSKAR
av Alma Söderhjelm.
— — —
HON ÄR SOM EN FLÄKT
AV POESI...
*Om damerna som ar-
betskamrate.*
— — —
STOCKHOLMSFLICKAN
SOM MANNEKÄNG
I PARIS.

Och... jag lovar

att bevara min
ungdomliga hy

*Tusenden bevara den genom
att på detta sätt följa naturens
enkla regel för hudens vård.*

NÄR kvinnorna förr i tiden förlorat sin ungdomliga hy, kämpade de en ständig, förtvivlad kamp för att återvinna den. Nu för tiden bevara kvinnorna sin ungdomliga charm genom att följa naturliga och beprövade metoder för hudens vård.

Undvik framför allt att använda okända medel för vården av Eder hy. En vacker hy är alltför värdefull för att experimentera med. Ni kan bevara Eder naturliga charm och flickårens friska hy, om Ni blott iakttagit de allmänna försiktighetsregler, som gälla för hudens vård.

Världens förnämsta hudspecialister rekommendera rengöring av huden med tvål och vatten som en av de viktigaste reglerna. Ledande skönhetsexperter använda denna metod med

bästa resultat. Prova själv — Ni kommer att få mycken glädje därav.

Följ naturens enkla regel

Tvätta ansiktet med den milda Palmolive-tvälen. Massera det milda löddret varsamt in i huden, skölj grundligt med varmt vatten, därefter med kallt. Har Eder hy benägenhet att bli torr, kan Ni använda litet Cold Cream — det är allt. Gör detta regelbundet, isynnerhet om aftonen. Använd puder och smink, om Ni vill, men låt det aldrig sitta kvar över natten. Det tilltäpper och utvidgar porerna samt förorsakar ofta pormaskar och oren hy.

Undvik detta misstag

Tro icke att varje tvål av grön färg, som uppgives vara tillverkad av palm- och olivoljor, är detsamma som Palmolive.

PALMOLIVE

Tvål

*Den äkta Palmolive-tvälen säljes
aldrig utan sitt gröna omslag
med band i svart och guld.*

Pris 50 ÖRE
Pr St.

PALMOLIVE A/B, SVEAVÄGEN 21, STOCKHOLM

Glädje i alla svenska kök

över att Svenska Sockerfabriks Aktiebolagets

1 kg. förpackning

BITSOCKER

kommit i handeln. Säljes överallt.

K R Ö N I K A

OM MÄNSKLIG STORHET OCH SVAGHET

CARL WILHELMSON ÄR DÖD. EN arbetare som få, en sanningssökare som få har lagt sina händer till vila, har slutit sina ögon för alltid. Han sover sin sista sömn på den ö han älskade, och som han lärde oss älska, hos det folk, som var hans barndoms folk och som han ärat långt utom Sverges gränser.

Det tillkommer inte mig — och knappast någon annan nu levande heller — att värdesätta honom som konstnär. Hans arbeten skola leva, långt efter sen vi alla äro döda. Han talade aldrig för egen sak, mens han levde, han älskade icke stora ord eller många ord, så må tystnad råda vid hans grav, en tystnad full av saknad, kärlek och tacksamhet.

Jag tror att rättrådighet var det starkaste draget i Carl Wilhelmssons karaktär. En flärdfri och självklar rättrådighet. Han var min lärare — och mångas lärare — och det starkaste intryck vi fick av honom, var viljan till raka vägar. Viljan till sanning.

De kvinnliga lärjungarna ha särskild anledning att minnas honom med tacksamhet. I hans, från allt översitteri fria själ, gick det aldrig upp, att kvinnan a priori måste vara mannen underlägsen. Han var lika mot alla, lika intresserad, lika full av tro, lika rättvis. Han fäste aldrig avseende vid person, hans klara ögon sågo tvärtigenom allt ovidkommande, allt yttre, till kärnan, till uppsåtet. Handens skicklighet imponerade icke på honom, lätthet och rutin vilseledde honom icke.

Vi voro frielever mest allihop på Carl Wilhelmssons skola och han begärde aldrig tack. Han gav som en självklar sak och vi togo emot lika självklart. Togo hans tid och hans intresse, öste ur hans erfarenhet och rika kunskap som en aldeles självklar sak.

Med Wilhelmson har icke bara hans elever, utan svensk konstliv överhuvudtaget, förlorat en fast punkt. Det var en fyrbåk som slocknade, när han gick bort. Ett klart lugnt sken som aldrig svek, men oförtrutet visade rätta vägen genom blindskär och lurande farligheter.

En modärn psalmbok! Finns det verkligen några som känner behov av en modärn psalmbok, av ett urval modärna religiösa dikter? Finns det det, så månde de glädas, ty nu har Ragnar Jändel samlat och utgivit "Religiös nutidsdikt".

Vad tiden är, icke är den religiös. Religiöst måleri eller dito skulptur är som oftast rent skrämmande profant. Det är, som om det religiösa ämnet toge bort all den religion, som annars kan ligga i ett gott konstverk, och bara lämnade kvar ett tomt skal, skrämmande andefattigt. Trots lånade attiraljer från gamla religiösa konstverk, lånade kjortelverk, lånade attribut,

eller kanske tack vore allt detta lånande, är innerligheten bortblåst. Kvar står någonting som närmast är blasfemiskt.

Man gör inte religiös konst, varken lyrisk eller annan, så där litet hur som helst på sin rutin och sina stämningar och när det passar sig. Man målar knäböjande, eller också bör man låta bli. Salongspalmer och dito madonnor och korsfäste göra ingen glad. Hjälpa ingen, styrka ingen. Äro tomma ornament, utan att ha ornamentets förtjänst, dess ödmjuka anpassningsförmåga.

Våra fäder levde och dog (och slogs för den delen också) och hämtade tröst ur psalmboken, jag har mina dubier om att den Jändelska boken duger i så allvarliga situationer. Men det är kanske inte heller meningen med den. Det kanske finns folk som läser religiösa dikter enbart som dikter? L'art pour l'art.

*

Jag undrar om det var så utmärkt förr i världen, som det på sina håll påstås. Men nog var det mindre pretention på sensation.

Det var en gång en liten västkuststad, där en dam gjorde sensation, därför att hon på sitt flyttlass medförde ett badkar. En anständig dam badar icke. Det tog år innan damen i fråga lyckades övertyga den lilla staden att det, fränsett badningen, knappast fanns något att anmärka på henne.

Det vill till kraftigare bevis nu, innan en människa stämplas som oanständig. Det är faktiskt mycket svårt att väcka uppseende antingen det är fråga om gott eller ont. Man får tillgripa förtvivlade åtgärder, ödsla både fantasi och pengar.

En fingerad inbrottsstöld räckte, för inte så länge se'n, till att sätta fart i det tynande pratet omkring någon diva, nu är detta gammalmodigt. Den maskerade mannen, som natetid bryter sig in och hugger diamanthals-

bandet, värt 100,000, duger inte längre. Äkten-skapsskilsmässa duger inte alls. Äkten-skaplig lycka med fotografi av en själv, vispande pannkakssmet eller nursande lindebarn, är inte heller le dernier cri. Alltför många filmdivor ha redan i ord och bild förklarat sig älska hemmet framför allt annat och hata offentligheten. Så nu måste man hitta på något nytt.

Att det inte är lätt — och att det skulle behövas en rådgivare i ämne — visar Josefine Bakers senaste tilltag. Att komma i slagsmål med åtföljande rättegång om en hund! Två stjärnor älska samma vove och beskylla varann ömsesidigt för stöld av det söta djuret.

Rätten var icke salomonisk. I stället mycket klok. Den beslöt, att den av damerna, som hunden tydde sig till, skulle få hunden. (Om hunden är kallsinnig mot båda damerna, vad gör man då?)

Detta rättens beslut vittnar om stor klokhet och om öm omtanke om hunden. Det skulle var lyckligt om man visade samma omdöme, när det gäller barn. Barn som föräldrar slåss om. Varför kunde man inte också i sådana fall söka utrona, hos vem av föräldrarna barnet vill vara? Till vem det vill ty sig.

Man litar på en hunds instinkt, men man förnekar ett barns intuition. Dess känslor få icke på något sätt vara utslagsgivande! Man "delar" barnen helt enkelt. Eller man använder alla medel och mycket pengar för att få barnet sig tilldelat.

*

Inga gamla märken stå. Det är inte bara vintrarna som bli varma, trots en myckenhet av rönnbär, och somrarna som bli våta, fast skatorna bygga högt. Utan den vår Herre givit ett ämbete, ger han inte alls längre förmåga att sköta det. Eller kanske vår Herre inte tillsätter kommunala tjänstemän?

En halv million kommunal-medel är försvinnade i år. En förskingring upptäckt per vecka! Hur många icke upptäckta är icke uttrönt. Under år 1926 och 1927 uppgick försvinnningarna, de upptäckta nämligen, till en million kr. för vardera året.

Vad vi, var och en i sin stad, bör vara tacksamma för, nog är det att vi sluppit bli kommunala tjänstemän! Ty när folk faller till höger och vänster, hur skall man våga tro att man själv skulle stå?

Men önskvärt vore att de, som känna sig svaga, icke åtog sig ämbeten som kunna inleda i frestelse. Och att kommunerna anställde yrkeskunniga revisorer som verkligen granskade räkenskaper. Bönen *inled oss icke i frestelse* är en bön från alla mäninskor till alla mäninskor.

VAGABONDE.

Det är inte var dag svenska folket får se sin kronprins vid ett borgerligt kaffebord i all gemytlighet och därför förevidades också det celebra tillfället, då kronprinsen under Hallandsmanövern besökte Halmstadsmuséets Hallandsgård och där antog inbjudningen till kaffe med dopp. (Hallberg, Halmstad, foto.)

Både kameran och filmen bör vara av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar, framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

EN GÄST HOS VERKLIGHETEN

FÖRFATTAREN FÖR DAGEN — PÄR LAGERKVIST.

DET ÄR NU LÄNGE SEN PÄR Lagerkvists namn syntes på något teaterprogram i Stockholm. Trogna teaterbesökare ha dock i minne både Himlens hemlighet och Den osynlige, som beteckna stadier på förf:s väg mot stjärnorna.

Himlens hemlighet, skådespelet bortom tid och rum, är skrivet redan 1916 och gavs på Intima teatern medan vi ännu levde under intrycket av krigets fasor. Himlens hemlighet bär också alla spår av att vara tillkommet under en tid, då jorden fylldes av krigsstympade och krigsmärkta. I ett evigt halvmörker leva de halta, blinda, lytta stackars människorna på den osaliga planeten jorden. De söka förgäves efter en mening i tillvaron eller åtminstone efter en smula lycka. Lyckan söker den tokiga flickan med sin brustna guitarr, där hon tror, att det en gång suttit en gyllne sträng; krymplingen utan armar och ben gräver i jorden efter lyckomyntet, men finner intet. Ynglingen, som gäckats i sin lyckolängtan och i sina frågor efter meningen med det hela, förmår inte längre uthärda livet. Han "hoppas ut". Mening i tillvaron — finns ingen — Allt går runt, om nu det är en mening, snurrar, snurrar, som jorden. Vad under om slutet blir vanvett. Endast den stora tillintetgörelsen ger frid. Då allt är utplånat, finns intet lidande, inga frågor mera.

Ur en så negativ ståndpunkt kan intet nytt framgå. Snart har förf. övergivit den och kommit till större klarhet och tro. I det eviga leendet skildras människornas längtan efter Gud. Det är ett tåg av miljoner och åter miljoner i den omätliga rymden, som fyllts av de döda. De tala, berätta för varandra om sitt jordeliv, det är tankar och stämningar, halvt glömda upplevelser från den tid de levde härnere på jorden. Tills de alla sätta sig i rörelse att söka det evigt sanna, att söka Gud. Och då de långt borta i mörkret efter en ändlös vandring finna en liten gubbe, som står och sågar ved, veta de, att han är det. Arbetets Gud, de fattigas Gud. Och alla deras frågor flyta emot honom som en stridström.

"Vi måste begära visshet om den strålande glädjen, om vår rätt till ljus och lycka, vår strålande glädje; dessutom visshet om att ingen glädje finns. Vi måste begära ångestens djupaste avgrunder, vårt lidande, som ingen kan fatta, vår ångest, vårt mörker där vi förmäktar och dör, dessutom visshet om att ingen anledning till ångest finns. Vi måste begära ett sammanhang i allt, ro för vår tanke, för vårt pinade, kämpande hjärta, dessutom att det inte skall vara något sammanhang, ingen ro, ingen frid. Vi måste begära allt."

Vad skall den gamle svara på denna människans vädjan till gudomen? Han viskar bara milt: Jag gjorde så gott jag kunde. Livet är icke allt. Jag menade icke, att ni skulle låta er nöja med intet. Det är icke mycket tröst, snarare en predikan om tålmod. Men i livets ohygglighet finns det en ljuspunkt, nu har Pär Lagerkvist upptäckt detta, den ljus-

Pär Lagerkvist. (Jæger, hovfoto.)

Efter Tor Hedbergs Rembrandts son på Dramatiska teatern kom som säsongens tredje premiär ävenledes ett svenskt original. Han, som fick leva om sitt liv av Pär Lagerkvist. Författaren har under de senare åren icke framträtt så mycket som förut i sin kamplystna ungdom och en liten orientering i hans författarskap är därför på sin plats.

punkten heter: barnen. Vad menade du med att skapa de oskyldiga barnen, fråga människorna Gud. Och svaret blir, att han menade ingenting, han gjorde det bara för att han kände sig lycklig. Det är ett djupt ord, som gömmer Guds godhet.

"Jag har levat evigheter, innan I bleven till. Jag skall leva evigheter efter att I icke mera finnas." Det är människoanden, som talar i Den Osynlige. Människoanden är starkare och större än de små människorna, som kämpa och lida, han segrar, då de gå under.

De självförsörjandes tävlan.

Om det vackraste hemmet.

I Idun nr 40 utlystes en tävlan för de självförsörjande om vem av dem har förstätt skaffa sig det vackraste, mest praktiska hemmet. *Två Klasser*, den första för dem, som ha ej över 6000 kr. i årsinkomst, den andra för dem, som ha ej över 3600 kr. i årsinkomst. Två pris i vardera klassen: 1:sta pris 100 kr., 2:dra pris 50 kr.

Beskrivning med kostnadsberäkning och fotos torde insändas före 1 nov. märkt *De självförsörjandes hem*, Iduns Redaktion, Stockholm.

Han står högt över dem i obeskrivligt majestät.

Många skola minnas Den Osynlige från Dramatiska Teaterns uppförande av stycket för några år sedan med Gustaf Molanders kristusliknande gestalt i titelrollen. Även här går genom mycket dunkel och trevande en viss livstro som en röd tråd genom skådespelet. Ångesten inför livet trycker icke längre människan till jorden. Det finns hopp för människosläktet om ock de enskildas öden kunna vara mörka och tunga. Det är en växling mellan förtröstan och förtyvlan, men förtröstan segrar. Man får gå till Pär Lagerkvists lyrik för att riktigt se hur livstro vunnit och står där ljus med sol över tillvaron. Från att "ha sålt sin smärta på ett torg, blodigt utsmyckad" har Pär Lagerkvist funnit en stillhet och lycka över världen och omsatt dessa stämningar i lyrik. Han sjunger:

Ingenting får störa vår stund med varandra
inga vindar blåsa, inga skyar gå.
Allt skall vara stilla i världen, ingen vandra
över markens stillhet mera än vi två.

Efter att ha fördjupat sig i livets bittra oberäknelighet har författaren funnit en fredad vrå till sist, det är barndomens värld. Han ser sin mor, där hon sitter i solnedgångens varma, milda ljus och skriver brev till honom, som är långt borta:

Det kom ett brev om sommarsäd
om vinbärsbuskar, körsbärsträd,
ett brev ifrån min gamla mor
med skrift så darrhant stor.

Ord intill ord stod klöveräng
och mogen råg och blomstersäng
och Han som över allting rår
från år till år.

Där låg i solen gård vid gård
inunder Herrens trygga vård
och klara klockor ringde fred
till jorden ned.

Där var en lukt av trädgårdsgång
och av lavendel, aftonsång,
och söndagsfriden, då hon skrev
till mig sitt brev.

Det hade hastat natt och dag
utan vila för att jag
långt borta skulle veta det,
som är från evighet.

Den "gäst hos verkligheten", som Pär Lagerkvist en gång var, har på senare år liksom blivit mera bofast. I Han som fick leva om sitt liv, som ges nu på Dramatiska teatern, förnimmer man visserligen starkt livets ovissheit, men där finns också plats för vardagens lugna lycka. "Varför skall vi inte vara lite goda mot varandra, när vi alla kommer vilse... Du och jag... säger fången där. Men repliken är riktad till var och en. Ingen hittar rätt... det är alldeles för lätt att gå vilse, och vi mena inte det onda vi göra. Vi söka leva vårt eget liv, men det få vi aldrig utan drivas och hetsas av våra lidelser ut i mörker och trångmål. Han som fick leva om sitt liv räddade sig undan frestelsen den andra gången, men han syndade av egenrättfärdighet. "Det är synd om människorna", säger Strindberg.

ETH. K.

MINIATYRSPARKASSEBOKEN

En praktisk nyhet för damväskan.

A.-B. GÖTEBORGS BANK

Vi äro mycket glada i fisk, men det är så besvärligt med rensningen — och alla benen. Är det något annat sätt att få fiskmat?

Använd *Sjökungens Hushållsfärs* eller *Gräddfärs* så sparar Ni allt besväret.

Marie Antoinette. Oljemålning av E. Vigée-Lebrun.

DEN PERSONLIGA FÖRMEDLINGEN är i allmänhet den säkraste länken mellan hov och nationer. Måhända skulle på 1700-talet Sveriges anseende ute i världen ej ha varit fullt så stort och kontakten kunnat bli fullt så intim till exempel med Frankrike, om icke svenska män, av de förnämaste liksom de klo-kaste och mest fint bildade, hade farit ut att där söka sin lycka, vistats borta under många och långa år, och sålunda bildat en så att säga levande reklam för sitt land långt uppe i höga nordn.

Vi veta alla, att Paris och Versailles var de flesta ungas drömmars mål så gott som i hela Europa, ty alltintill den stora revolutionen betraktades ju i alla fall Paris som världens centrum. Otaliga svenskar kommo dit under den senare hälften av 1700-talet för att göra sin karriär dels som diplomater, dels som officerare. Kanske har det kring ingen av dessa spunnits så mycken romantik, som kring Axel Fersens huvud, trots hans i grunden föga romantiska läggning. Icke blott eftervärlden har skrivit volymer om hans förhållande till Marie Antoinette, också samtiden vittnar, om än, som samtiden brukar, rätt sparsamt, om att icke blott han utan även andra svenskar stodo i speciell gunst i de litterära och de högaristokratiska kretsar, som ledde århundradet till 20 år före dess slut. Greve de la Marck, själv belgier, den store talaren Mirabeaus nära vän, som lämnat oss intressanta memoarer till karaktäristiken av detta tidevarvs människor, omtalar ett svar, som Marie Antoinette gett honom, på frågan varför hon föredrog utlänningarna — som till exempel Fersen och Stedingk — framför fransmännen. "Ja, ni har rätt, jag föredrar dem", svarade hon honom. "Och skulle jag ej göra det? De begära ju ingenting av mig". Detta svar kan vara ett stolt belägg på svenskarnas oegennyttia — ty trots att det ju även under repliksiftet nämndes andra namn så var det tydligen svenskarna i främsta rummet som avsågos.

Av Fersens korrespondens och även av andras brev ser man, att kontakten var livlig mellan Sverige och den svenske unge mannen som stod mitt i världsvimlet, och att det även tog sig uttryck i uträttandet av kommissioner åt vardera hållet. I främsta rummet måste man ju medge, att det var Paris, som levere-

EN DROTTNINGS HANDSKAR

NÄR AXEL FERSEN BESTÄLLDE TRE DUSSIN "OERHÖRT FINA"
SKÅNSKA HANDSKAR.

Ett litet graciöst 1700-talsdokument har professor Alma Söderhjelm funnit på Löfstad i slottets brevsamlingar. Det är ett brev från Axel Fersen till hans syster Sophie Piper, och dess innehåll ger plats för många gissningar.

rade de önskade sådana: när man läser släkt-, syskon- och vänbrev från denna tid, kan man lätt förstå huru mycket arbete en i Paris vistande svensk hade bara med att uträtta alla dessa mångtaliga och olikartade personliga uppdrag. Det hände naturligtvis inte ofta, att fransmännen ville ha något från Sverige. Men då och då ser man en anteckning också i den vägen. Det rörde sig om skinnhudar och pälsverk och märkligt nog är en vanlig skickning "rehnmassa", som lär ha varit bra för reumatism. Att även Marie Antoinette emellanåt fick något från Sverige, framgår också. År 1784 beställde Fersen för hennes räkning en liten hund från Sverige — brevet finnes inte till hands, bara ett par anteckningar i hans brevbok, där det står angivet att "hunden är för la reine de France". En annan gång var det en av drottningens kammarfruar, fru Guemenée, som tog i sin tjänst Fersens faders kock — vi ha ett brev kvar från Creutz, då Sveriges minister i Frankrike, där denna transaktion omtalas. Den intressantaste av alla beställningar är emellertid den av de tre dussin skånska handskar, som beställts för spanska drottningens räkning.

Brevet, som handlar härom och som finnes i Löfstadssamlingen, är ett av de kuriösaste av dem som finnas kvar av Axel Fersen till sin förtrogna och syster grevinnan Piper — även på grund av den iver, det vittnar om. Vi avtrycka det i översättning från franskan: "Den 30 september (1790).

Kära vän, jag fick i går ditt av den 7 i denna månad och jag tackar dig här för alla detaljer, som du där meddelar mig. Jag väntar med den största otålighet på nyheter från vår vän T(aube) jag kommer att bli ofantligt glad över att veta honom väl hemma igen och att han inte haft mycket obehag av resan, tala med honom om mig emellanåt, när ni träffas och låt mig höra hur det är med honom. Jag måste be dig uträtta för mig en kommission så fort som möjligt, det rör sig om tre dussin handskar från Skåne, men de måste vara oerhört fina, mycket finare än vad man vanligen gör dem, de måste låta preparera skinnen alldeles extra, så att de bli så smidiga som bara någonsin är möjligt. Här medföljer en provhandske — de måste vara precis på pricken lika som provet. Bed dem också att inte förlora ett ögonblick utan göra dem omedelbart. Så snart de fått ett dussin färdigt bör du sända mig dem på posten och det är bäst att adressera till Bregard i Hamburg eller helt enkelt till mig. Dessa handskar äro för drottningen av Spanien, men min älskade vän, minns att de måste göras utomordentligt fina. Det är alldeles likgiltigt om de bli dyrare än vanligt, man kunde till och

med föreslå dem det för att de skulle göra dem riktigt vackra.

Kommissionen är således följande: 3 dussin handskar från Skåne, oerhört fina.* De måste vara ackurat lika provhandsken. De måste vara färdiga så fort som möjligt. Så snart ett dussin är färdigt bör det skickas till mig med posten.

Adjö, kära vän, du känner hela min ömma vänskap för dig."

Är det alltför fantastiskt att antaga, att handskarna äro beställning av Marie Antoinette? Såvitt det framgår ur handlingarna, hade Fersen icke någon intimare bekantskap med drottningen av Spanien och för övrigt kan det väl knappast tänkas att han ens kunnat giva en sådan present. Det finnes ju en möjlighet att det kan ha varit en originalbeställning, men det förefaller i alla fall föga plausibelt. Återstår Marie Antoinette. Och provhandsken — kan man ej ganska säkert tänka sig att det är hennes? I alla händelser är hon givetvis förmedlaren av beställningen, om det kunde varit fråga om en sådan. Men hur hemtrivsamt låter det inte med hela handskjobbet! Det året 1790 var också, av allt att döma, det år då Fersens och Marie Antoinettes förhållande präglades av ett djupare allvar och en ömmare känsla, än de föregående.

Men det är vanskligt att draga slutsatser utan att äga alla de faktorer till hands på vilka man bör bygga ett antagande — och vilka redan kanske upptäckas i morgon — ty — intet är så flytande som historien. Och det är ju inte heller nödvändigt att reda upp allting, där det ej ger sig själv. Ett dokument som det ovanstående brevet är ett litet fynd för sig, som ger oss en inblick i en hel värld, i ett stycke liv som levat förrän vi voro till.

ALMA SÖDERHJELM.

Sophie Piper, f. Fersen. Målning av L. Pasch, d. y.

Ekströms

Fästmjöl
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

HON ÄR EN FLÄKT AV POESI...

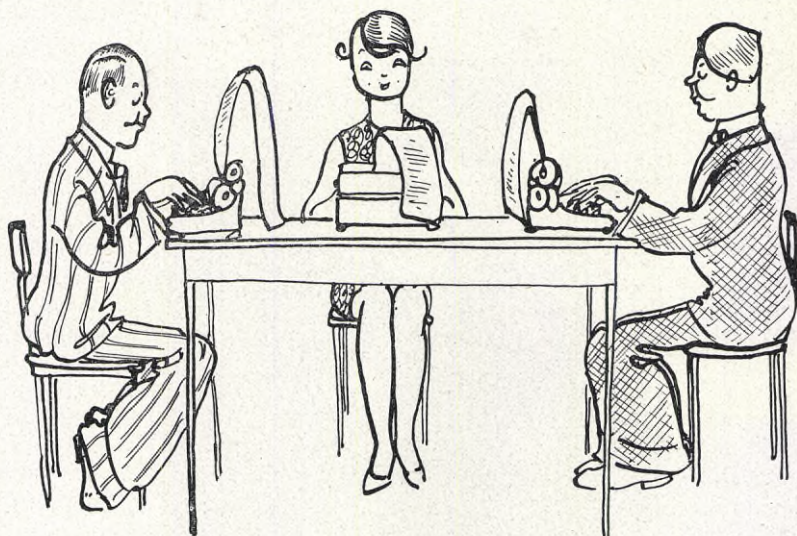
DAMERNA SOM ARBETSKAMRATER BETYGSÄTTAS AV SINA KOLLEGER — BÅDE DAMER OCH HERRAR.

"DEN DAG JAG LÅTER Jonny Svensson gå före mig genom kontorsdörren och tar upp hans pennskaft när han tappar det och hjälper honom på med rocken i tamburen och ser blott tröstande ut när han kommer en kvart över 9 på morron och för en raljerande konversation med honom genom kontorsdammet, den dagen skall jag erkänna, att fröken Ljungström är min arbetskamrat." Så sade en gång en kontorschef, som härskade över såväl Jonny Svensson och fröken Ljungström som en rad andra kontorister av båda könen.

Den uppfattning av problemet "kvinnan som arbetskamrat" som talar ur de orden är nog inte helt riktig om också mycket vanlig. Men det ligger onekligen någonting i det, detta förnekande, att kvinnan i arbetet är som kamrat likställd med mannen. Det finns många män, som grunda sin — grunda? — uppfattning av kvinnan-kamraten just på detta, att hon enligt en oskriven lag från tidernas morgon inte behandlas på samma sätt av honom som han behandlas. Och att man följaktligen kan vända på tesen: Hon ser inte, kan inte se på honom, tala med honom och tycka om eller inte tycka om honom som hon ser på, talar med och känner för henne.

Icke desto mindre sade ovan citerade kontorschef vid ett annat tillfälle: "Faktum är, att det är trevligare att gå till kontoret nu sedan fröken Ljungström och de tre andra flickorna kommit. Det hela är gladare och ser på något sätt hemtrevligare ut, och så småle de när de ta order, herrarna se ut som likbjudare utom på lunchrasterna, och de äro pålitliga och absolut lojala för så vitt jag kan se. Och det är faktiskt skönt att ha några omkring sig, som inte bara vill uppåt och framåt utan plockar med sitt lilla arbete utan ärelystnaden i ögonen."

Dessa två yttranden äro motsägelser, men det ligger i problemets natur. Ett individuellt problem kan aldrig bedömas generellt och objektivt utan att det blir motsägelser. Så länge det finns koketta, indolenta, intriganta, illojala kvinnor kommer kvinnan-kamratens exi-

En fläkt av poesi.

stens att förnekas, och så länge det finns intelligent, rätlinjiga, ambitiösa, humoristiska kvinnor kommer kvinnan-kamratens existens att erkännas. Det intressanta i frågan är alltså närmast, om inte utvecklingen går och redan har gått ett bra stycke på den vägen, att den senare kvinnotypen blir arbetsmarknadens vanliga på den förras bekostnad. Idun har låtit frågan: är kvinnan en verklig arbetskamrat? gå vidare till några av dem, som äro mest kompetenta att bedöma problemet och fått högst varierande svar.

Allt beror på andan på kontoret.

Advokaten Mathilda Staël von Holstein har synnerligen goda erfarenheter av kvinnan som arbetskamrat.

— Hon är trogen i det lilla, går upp i sitt arbete och är ytterst ambitiös. Tyvärr — måste man säga — absorberas hon av det hon har för händer och hindras därigenom från att arbeta sig upp till en bättre ställning, något som många chefer gärna se, emedan de sätta värde på att få även detaljerna väl utförda.

Är kvinnan en dålig arbetskamrat så ligger felet vanligen i andan på kontoret, hur den kvinnliga personalen blir behandlad. Kvinnan är eljest säkert lika god arbetskamrat som mannen, hjälpsam och villig att träda in där det behövs. Man kan t. o. m. säga, att hon understundom är bättre arbetskamrat mot

mannen än denne ofta är mot henne. Jag tänker särskilt på de institutioner, där likalönsprincipen tillämpas. Där förut manlig och kvinnlig personal utförde samma arbete händes det nu ofta att arbetet lägges om och att männen förbehålla sig det intressantaste och mest meriterande, som kan ge anledning till avancemang, medan kvinnan är tvungen att stanna kvar vid det tråkigare och mera underordnade arbetet. Härtill kommer att kvinnan först på sistone börjat bli äregirig och ännu i många fall är bekajad av bristande tilltro till sin förmåga, varav följer, att hon ogärna tar initiativ eller vågar sig på någon mera självständig uppgift. Man kan sålunda inte säga att hon är en streber och hon går

sällan mannens äregirighet i vägen. Och där hon försöker göra det stöter hon oftast på stora svårigheter. De kvinnor, som ej kunna kontrollera sina nerver höra till undantagen, och man kan också säga, att liksom det finns skvalleraktiga kvinnor så finns det även skvalleraktiga män. Men nog förstå kvinnor att uppskatta vänskap, jag vet många kvinnliga kamrater, som blivit vänner för livet.

Hur är det med logiken?

Disponent Kurt Jakobsson, Nordiska Kompaniet, har den uppfattningen, att kvinnorna i allmänhet äro synnerligen angenäma som kamrater. Hon är många gånger mera noggrann än mannen. Till hennes fina egenskaper får man nämna, att hon är hjälpsam och pålitlig som guld. Det är bara det att...

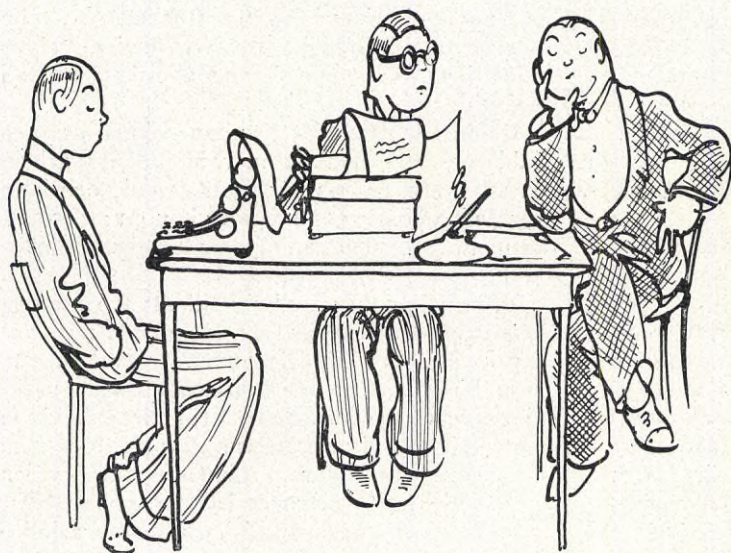
— ? ?

... att hon är kvinna. Ni vet kanske hur det är med logiken. Men trots detta trivs man riktigt bra med henne. Även om kvinnan i allmänhet är ändå mera förtjusande i privatlivet än som arbetskamrat.

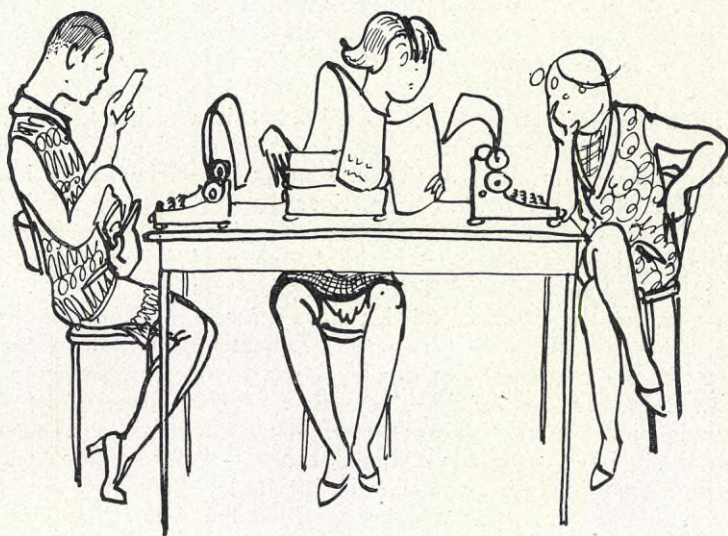
Man måste uppfostras till kamrat.

Fröken Edit Lindblom, Kvinnliga Kontoristföreningen, framhåller, att kvinnan har så kort erfarenhet som yrkeskvinna. Hon har inte hunnit vara ute i livet så mycket som mannen och man måste uppfostras till kamrat lik-

(Forts. sid. 1025.)

Det är icke gott för mannen att vara allena...

— — — och inte heller för kvinnan.

Vid boken eller i vänners sällskap
är CAP Turbanpraliner
alltid en god tillgång

1 kg. 7:- 1/2 kg. 3:50 1/4 kg. 1:85 1/8 kg. 1:-

FINNS DET STORA KVINNOR?

EMIL LUDWIG GER ETT INTRESSANT SVAR I ÄMNET

"DE STORA MÄNNEN FÖRBLI ALLTID BARN, DE STORA KVINNORNA MÖDRAR".

FINNS DET STORA KVINNOR? Frågeställningen är den berömde förf. Emil Ludwigs och han har nyligen besvarat frågan på sitt eget originella vis i en artikel, som gjort sin rund genom Europa.

Det skönaste uttrycket för kvinnlighet Ludwig har sett är danserskan, som upphäver tyngden. Det förfärligaste han kan minnas var en medelklasskvinna som kom inrusande i hans rum under kriget svängande den tyska tidningen *Abendblatt* i handen och skrikande: "En stor seger i väster. 5000 döda hos fienden."

Ludwig karakteriserar en del typiska kvinnor som han studerat. Den *sköna* kvinnan, som med en furstinnas hållning träder in i balsalen. Den *lidelsefullt* älskande, som blygt motser mötet med den älskade. *Tribunens kvinna*, som under revolutionen kämpade för frihet och fattigdom och *scenens*, som återger hjärtats strid och hängivelse — han finner endast en olikhet mellan dem: skådespelerskan glömmer kulisserna men det gör aldrig folktribunen. *Den uttråkade furstinnan*, som drar fram under triumfbågen. *Den starkt koncentrerade vetenskapskvinna*, som lutad över mikroskopet förgäver sig själv och t. o. m. sina barn. *Skaldinnan*, som med drömmande min möter honom och räcker honom ett manuskript. *Konstnärinnan*, som med sin skarpa blick söker läsa sin modells innersta i hans anletsdrag.

Ett gemensamt drag finner han hos dem alla: *de le*. Om småleendet icke leker på deras läppar i koncentrationens ögonblick, så kommer det så snart de upptäcka åskådaren. De le såsom aldrig en man skulle töras le — i arbetet och efter arbetet. All upprördhet, all kamp, spel, konst, vilja att verka stegras i ett leende eller löser sig däri. Ludwigs sluter därav att kvinnan är *ett erotiskt väsen* — även om hon är gammal och ful, vid dåligt lynne, allvarlig, helt och hållet upptagen av det sakliga.

Däremot anser han det vara ogörligt att uppställa en lista på samtidens stora kvinnor. Man löper fara att förbigå de mest geniala, därför att man icke känner dem, att utesluta andra, därför att man känner dem alltför väl. Måste icke varje man förklara sin älskade vara genial, frågar han. Gör han det icke, så förölämpar han och sårar henne, gör han det, så förklarar han, att varje yttring av förmåga är oviktig i jämförelse med hennes av Gud bestämda uppgift *att älska*.

Och det är verkligen så, att den framstående kvinnan *älskar* i varje sitt verk, hon älskar skönhet, rättfärdighet, mänsklighet, hon älskar de fattiga och förtryckta, de starka — men kanske inte alltid den man, som är hennes öde. Ju högre hennes ande stiger, ju starkare hennes krafter växa, dess mer hängivet, altruistiskt låter hon *livet* rycka henne med sig, *idén* som hon har förälskat sig i. Om hon däremot stannar kvar i den stora massan, så blir hon fullständigt beroende av mannen. Det största nederlag som den moderna kvinnan lidit, är världskriget, som hon varken kunde hindra eller förkorta. Hon måste där binda sig i slaveri under mannens tanke, som genom tradition och suggestion är inriktad på kriget, vilket är henne alldeles motbjudande, emedan hon till sin innersta natur är defensiv.

Emil Ludwig.

Ludwig antar, att nu likasom i alla tider de mest betydande kvinnor äro okända för andra än sin närmaste omgivning. Ingen kan mäta vad hustruns suggestion har för inflytande på de stora männens karriär och förhållande till yttvärlden. Och denna företeelse är icke bunden till någon ras eller nation, den är så gammal som mänskligheten.

Egendomligt är för vår tid, att adeln som förr behärskade alla områden för verksamhet, icke i allmänhet skänker oss några stora personligheter numera. De betydande männen härstammar från både borgerliga kretsar och proletarietet, men alla betydande kvinnor komma ur medelklassen.

Vad ägna sig de stora kvinnorna åt, frågar Ludwig. De äro så många att man icke kan göra upp en lista på dem i rangordning, ty varför skulle man skaffa sig så många dödsfiender?

Däremot låter han sig icke hindras i att framhålla Anna Pavlovas dans som det skönaste kroppsliga uttryck för en kvinnas förmåga. Han anser henne hittills som den enda och hennes genialitet ligger även däri att hon frigjort sig från balettmusiken och skapat den rytmiska dansen som uttryck för stora mästarens musikaliska ingenium. Men hon bibehåller sin rokokodräkt och han menar skämtsamt att han därför kan rekommendera henne som förändringskabinett som regera gammal och ny tid.

Från Pavlova, som vid 24 år var världsberömd och alltid förblir 20 år, kommer förf. till Selma Lagerlöf, som ännu vid 34 år var okänd och först som ännu äldre började skildra sin och "sin stams" barndom. Han jämför henne med tyskan Ricarda Huch, hennes motsats, och säger att nästan allt som utmärker Lagerlöf saknas hos Huch och allt som gör Huchs verk betydande är Lagerlöf främmande för. Lagerlöf skildrar endast det landskap hon levtt sig in i, hennes framställning är konstruktiv, hon tecknar, Huch är be-

härskad av musiken, Lagerlöf har verklighets-sinnet, säregenhet, djup — Huch skönhet, vidd, "Geist". Huch förenar i sällsynt grad mannens klarhet med kvinnans hängivenhet. I hennes historiska porträtt överträffa uppfattningen av den skildrade, modelleringen och överblicken varandra.

Även bland konstnärinnorna sätter han en tyska främst, nämligen Käthe Kollwitz. Hon är 60 år och hennes förstudier påverkades av Zola och Tolstoy. Vid kejsarhovet ville man icke höra talas om henne, men under kriget vann hon sin berömmelse genom sina affischer med konstnärligt framställda symboler av nöd och elände i en stum, sträng, anklagande lapidarstil. Hon förlorade sin son i början av kriget och kände det som om hon förlorat tusen söner i det egna folket och fiendefolket. Den kvinnliga viljan att hjälpa och bättra förenade sig med den konstnärliga intuitionen och det typiskt kvinnliga hos denna konstnär framträder i att hon är starkare i organiserande än logik, mer intuitiv än spekulativ.

Kvinnans förmåga att övergå från tanke till handling framstår starkast hos Annie Besant. En dag, när hon skulle öva sig på orgeln i den strängt ortodoxa församlingen, där hennes man var herde, fick hon plötsligt lust att tala från predikstolen. Hon upptäckte då sin gåva som talare. Det fattades henne blott åhörare. Hon bröt med sin kyrka och sin man, slöt sig till ateisterna, tills hon lärde känna Helene Blawatskys skrifter, och står nu genom ett konsekvent handlande i sina egna idéers riktlinjer som religiös moder för 200000 själar.

Kvinnan som helt ägnar sig åt vetenskapen ser sin idealbild i Marie Curie, polskan som givit världens språk tvenne nya ord: radium och polonium, bakom vilka strålar en underbar men hittills okänd krafttillgång. Med 60 år bakom sig viker hon icke från sitt laboratorium utan fortsätter den forskargärning, som hon före makens död delade med honom.

Man vet inte om Cosima Wagner tjänade sin make och trodde sig tjäna hans verk eller tvärtom. Hon visste det nog knappast själv. Hennes storhet låg i hennes lidelse för konsten, hennes säkra instinkt, hennes geniala stegring av sin egen förmåga att bana väg för mästarens verk och försvara varje not i detsamma. Hon tillät ingen stympling därav. Funnes intet annat bevis på hennes storhet, så skulle Nietzsches kärleksförklaring vara det. Hans tillbedjan har givit henne adelskap för all framtid, anser Ludwig.

Bland filantroperna ger han palmen åt Jane Addams, som nedlagt mer än 40 års arbete på att skapa en oas för de utarmade och hemför de hemlösa. Hon kommer honom att tro att kvinnan som filantrop är mer kapabel än mannen.

Vidare kommer Ludwig till att tro att den betydande kvinnan är mer oberoende av mannen än den betydande mannen är av kvinnan. Hon höjer sig ur sitt köns begränsade verkningskrets till verksamhet för det allmänna och avlägsnar sig därigenom mer och mer från mannen. Han söker alltså, ju mer striden fortskrider, ett förtroget hjärtas stillhet. De stora männen förbli alltid barn, de stora kvinnorna mödrar. JENNY VELANDER.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst.

M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

DÄR HELA VÄRLDEN TRÄFFAS

BOFORS — ETT KOSMOPOLITISKT HÖRN I SVERIGE OCH ETT GÄSTFRITT HEM.

Det gamla värmlandsbruket Bofors, där fordom E. G. Geijer gästade sin vän Pehr Lagerhjelm, har numera blivit en kosmopolitisk mötesplats. Att trevnaden alltjämt är bofast på det gamla stället framgår av nedanstående artikel.

ATT BOFORS LIGGER VID SIDAN OM STRÅK-vägen märks bäst av den bana, som från Strömtorp för den resande via Karlskoga till brukssamhället. Dess vagnar ha ingen kontinental prägel. Tvärtom. De äro emellanåt av en så gammalmodig typ, att man tycker de bättre lämpa sig för ett järnvägsmuseum än för modern trafik. Tåget håller också en förhistorisk lunk och dito uppehåll vid stationerna. Det är som en ödets ironiska nyck, att en dylik efterbliven bana skall leda till ett av de mest kontinentala ställen vi ha i Sverige, om med kontinentalt menas, att folk från östan och västan, sunnan och nordan söka sig dit. Ty på Bofors surra språken om varandra lika livligt som en gång vid Babels torn, dock icke med samma förbistring, ty man är angelägen om att både göra sig förstådd och att själv förstå.

Det är vårt nu över hela världen kända kanongjuteri, som gör, att främlingar finna vägen dit. De komma emellertid icke som andra turister för att efter en hastig blick på landskapet och traktens sevärdheter fortsätta vidare, de komma för att stanna, ett par månader, ja kanske både ett och två år. De komma en gång, de komma två och tre gånger för att övervaka de beställningar, som det egna landet gjort här, antingen det gäller kanoner eller ammunition från det närbelägna Björkborn.

Det skulle dock vara förmätet att i en kvinno-tidning som Idun tala om något så kvinnofrämmande som kanoner och krut,

Salongen.

Karl-Johansförmaket.

ty att tillverka och avskjuta kanoner är ett specifikt manligt arbete. Dock spela många kvinnor en icke obetydlig roll på Bofors — alla jämförelser med männen uteslutna. De ha fått till uppgift att vårda den kända svenska gästfriheten.

En av de värdinnor, på vilka stora krav ställas i detta hänseende, är fru Augusta Holm, född Mathiesen, maka till disponent Hans Th. Holm. Det vackra disponenthemmet på Bofors gamla herrgård vid sjön Möckeln har ständigt sina dörrar öppna för de långväga resenärerna. En gammal svensk herrgård med

all den kultur, som rymmes inom dess murar, är ju också en ypperlig ram för ett dylikt värdinneskap. Bruket har anor ända bort till Karl IX:s tid, men herrgårdsbyggnaden är av senare datum. Sitt nuvarande skick fick den vid ombyggnaden år 1905. Denna har alltsedan aktiebolaget Bofors-Gullspång bildades 1873 varit brukets disponentbostad. Den vackra vittrappade tvåvåningsbyggnaden, omgiven av en stor trädgård, ligger så nära bruket, att verkstadens hårda pulslag höras dit och skorstenarna ses över trädens kronor.

Det är ett modernt hem men med anor i gammal herrgårdskultur, som disponent och fru Holm inrett åt sig. Sällskapsrummen, i vilka samlas en så internationell societet, ligga på nedre botten, medan vardagsrum jämte sov- och gästrum finnas i den övre våningen. Till höger om hallen ligger förmaket, ett rum med en hemtrevlig Karl Johansmöbel klädd med gulbrunt sidendamast. Här lägger man dessutom märke till ett praktfullt 1700-tals skåp i valnöt, vilket en gång lär ha stått på Kalmar slott. Det angränsande rummet, ett hörnrum, är stora salongen, möblerad i moderniserad Louis XVI:s stil. En stor tavla över soffan tilldrar sig obetingat ens uppmärksamhet. Den föreställer en

(Forts sid. 1027.)

Fru Augusta Holm.

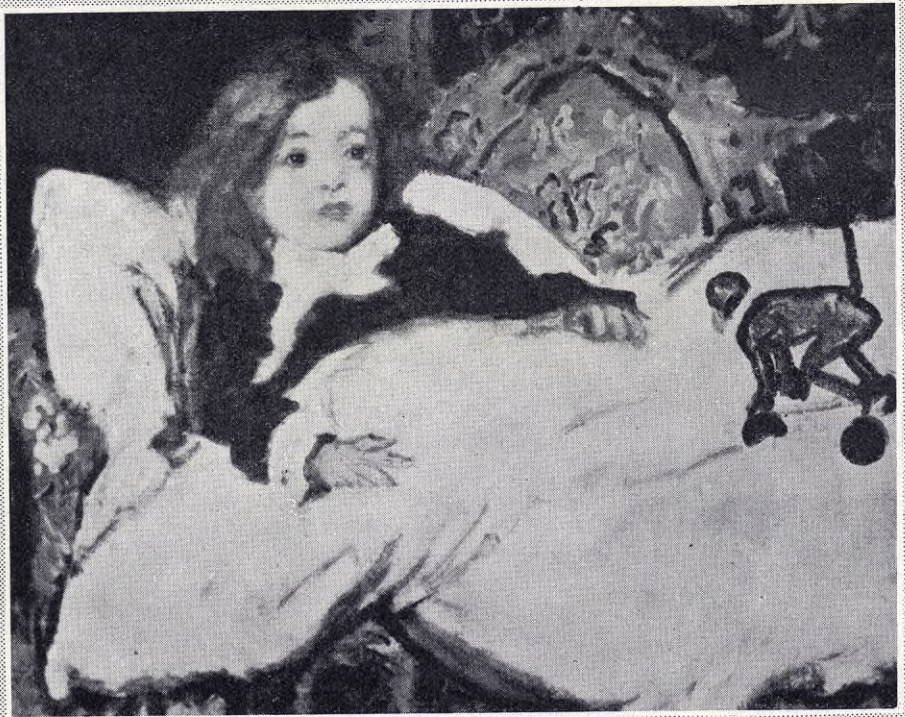

Silkestvätt — — — kallt vatten och TROLLTVÅL

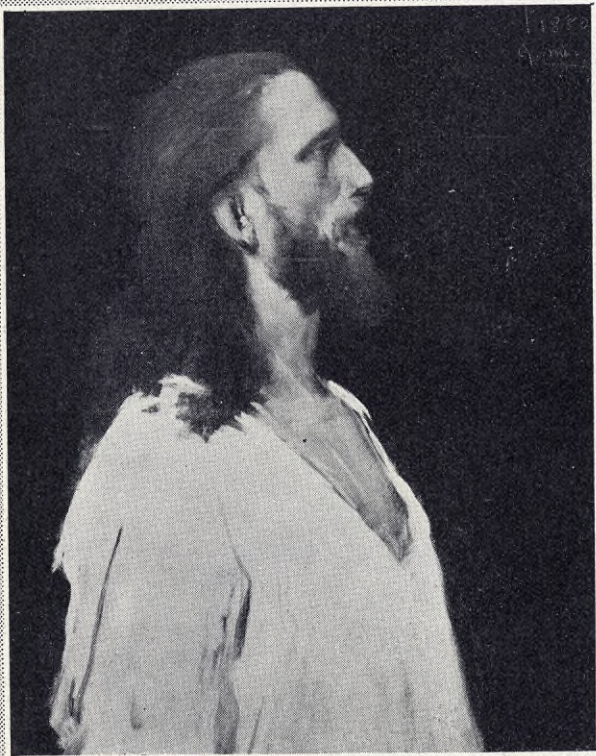
E N U N G E R S K V I S I T

EN STOR KONSTUTSTÄLLNING OCH EN MINDRE.

En storstilad utställning av äldre och nyare ungersk konst har inlett konstsäsongen i Liljevalchs — det är en sändning från Ungern som gör detta land lika mycket heder som vårt glädje. Här ses några prov ur den stora samlingen. I Gummesons konsthall utställer Hjalmar Strååt, huvudsakligast barnporträtt — en exposition, som inte minst bör väcka damernas intresse.

"Züü är sjuk", oljemålning av Stefan Csók.

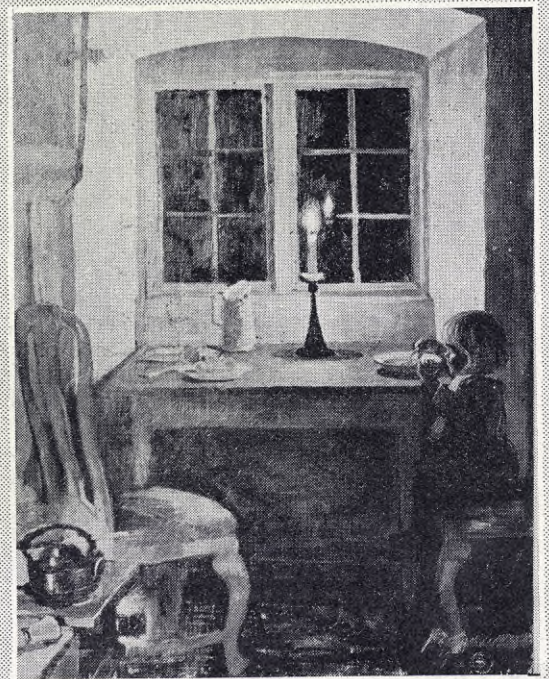
Kristus, skiss till en större målning "Kristus inför Pilatus" av Mikael Munkácsy, Ungerns störste målare under 1800-talet.

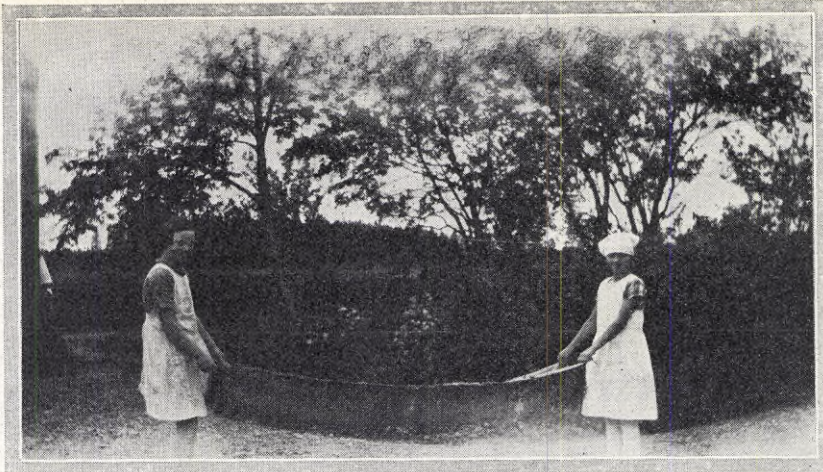
"Lekande flicka" av Isak Perlmutter ger en glimt av en lantlig ungersk interiör.

Adolf Fényes presenterar två präktiga ungerska kvinnotyper.

Hjalmar Strååt tycker allra bäst om att måla barn — här ses "Matts i köket på Skälsö".

Städning efter matlagningen.

Lantbruksklubb lagar mat.

SMÅ BÖNDER I BÖRJAN

HUR LANTBARNEN LÄRAS TILL DUKTIGA JORDBRUKARE.

Tänk er en stor åker på 800 kvadratmeter med vackert kupade och ytterst väl rensade rovor och kålrötter, granna så det är en fröjd att se dem. Ni anar inte, att den som gödslat och sått, gallrat och ränsat är en liten spenslig tolvårs statartös, som arrenderat den stora åkerlappen av patron på gården och som för bok över varenda utgift och varenda arbetstimme, som hon lägger ned på sin jord. Till hösten säljer hon sina rovor och betalar arrendet; kålrötterna spar hon åt sin mammas höns, för vilka hon ska överta ansvaret och sedan sår hon kanske vete el. dyl. på "sin" torva till nästa år för att få utnyttja den kraft, hennes rotfrukter ha tillfört jorden.

Hur hänger detta egentligen ihop? frågar ni. Är det ett underbarn?

Ånej, visst inte, men hon har en god rådgivare, en hurtig, företagsam jordbrukskonsulent, som reser omkring i sitt län, i detta fall Skaraborgs, för att hjälpa jordbrukarbarn och ungdomar att sätta igång med försöksodlingar och husdjurskötsel, så att det blir både roligt och lönande.

Denna verksamhet underhålles tills vidare med amerikanska pengar. Inför jordbrukets betryckta läge i hela världen har den store miljonären Rockefeller insett betydelsen av att man ger till och med den helt unga lantbrukarungdomen intresse för jorden och möjligheter att genom lantarbetet vinna ett gott ekonomiskt utbyte. Som ett försök att nå detta mål har han donerat miljoner till en klubb- och konsulentverksamhet av stora mått icke blott i sitt hemland, Amerikas Förenta stater, utan även i ett flertal europeiska länder. För Sveriges del anställdes den förste Rockefellerkonsulenten i Skaraborgs län år 1925, där en av biskopens söner, agronom Nils Danell, med verklig entusiasm leder arbetet.

Låt oss följa honom en dag i hans bil på visitation hos de små jordbrukarna i en västgötasocken.

Vi börja alltid med en bit jord, berättar agronomen. Pojkarna vill i regel ha en åkerlapp att odla säd eller rotfrukter på, medan flickorna helst försöka sig på trädgårdsanläggningar, men det finns ju undantag å omse håll.

"Var är den lille bonden?" frågar min följeslagare fadern i en gård, där vi stigit av.

Där kommer han, en tolv, tretton års pojke med vaken uppsyn, blyg och frimodig på en gång. Konsulenten är inte väntad, ty han kommer som tjuven om natten, men pojkens rovåker står där välränsad och lovande. Endast några rader närmast grannåkern se påfallande mindre kraftiga ut trots samma omsorgsfulla behandling som de andra, och konsulenten tar genast upp saken till undersökning: Här är tydligen jorden sämre, vi minska allt en smula på arrendet till far i gården!

På nästa ställe gäller besöket en liten trädgårdsflicka. Aj, där har hon gallrat morötterna litet för hårt, men det blir bättre nästa år. Konsulenten är inte den, som slår ned modet på någon för ett litet misstag. Av tomatplantorna nyper vi bort nederskotten, så får vi kraftigare frukt, så där ja! Får vi nu se på bokföringen: ja, där står hur många timmar vår lilla arbetska har varit sysselsatt med sin trädgård och vad fröna kostat. Men dem behöver hon inte betala, förrän hon fått in sin skörd. Agronomen sörjer för krediten.

En femtonårig flicka har tidig färsk potatis och ett stort jordgubbsland utom de mest välskötta sängar med grönsaker och till och med en liten elvaåring har egen odling att svara för. Det blir en naturlig tävlan mellan

de unga jordbrukarna, och få de sedan utställa sina alster blir glädjen och stoltheten stor.

I fjol anordnades i Skara en utställning av produkterna från 150 barnodlingar och inte mindre än 115 av de lyckliga utställarna infunno sig personligen.

I tio län äro manliga konsulenter anställda och sedan i fjol har man även ett par kvinnliga, vilka dock få dela sin verksamhet på flera län. De resa omkring och hålla matlagnings- och konserveringskurser med de flickor, som äro anslutna till lantbruksklubbarna. Ja, till och med pojkar få ibland vara med och konservera, om de ha slagit sig på trädgårdsskötsel.

Agronomen för mig till en bondgård in i ett stort trevligt kök, där åtta små fröknar mellan 11 och 17 år skrudade i snibbar, vita köksförkläden och vid sidan dinglande grytlappar, beskäftigt lägga sista hand vid dukningen och uppläggningsen av den goda middag vi bli bjudna på.

Lärarinnan, en ung fröken Håkanson, som genomgått Fackskolans kända kurs i lant-hushållsundervisning, är nyss nedrest från Gästrikland, där hon senast gett kurser. Aldrig vet hon på förhand vad slags mat hon får att laga av, ty det beror på vad de unga eleverna tagit med sig hemifrån. Men så fort förningen undersökts, sätts arbetet i gång med friska tag och samma rätt lagas aldrig om på samma ställe, dit lärarinnan kommer ett par, tre gånger om året.

Far och mor i huset äro middagsgäster och förundra sig över den härliga jordgubbsmarmeladen lika mycket som över den delikata stuvningen av späda rödbetor och kålrabb, de fina kexen och aptitretande franska bröden m. fl. läckerheter, som åstadkommits på några timmar i deras eget kök.

Sedan vidtar rengöring och städning. Allt skall lämnas i fint och vårdat skick, innan de små kokerskorna få traska hem till sitt.

Nästa dag drar fröken Håkanson med några konserveringsburkar och andra attiraljer till en

(Forts. sid. 1027.)

Ung man i sin ägandes odling.

JOFUROL

TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

-BAD betriar Edra rumsvaxter snabbt och effektivt från de skadegörande parasiterna. Finnes i flaskor från kr. 0:75 i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer.

STOCKHOLMSFLICKAN SOM MANNEKÄNG

DET ÄR INGEN SINEKUR ATT VISA ELEGANTA KLÄDER I MODETS HUVUDSTAD

FRÖKEN GRETA HAMILTON BERÄTTAR.

"JAG TYCKTE JAG VAR SMINKAD till bristningsgränsen, men det var ingenting mot när de andra fick måla om mig —"

Den, som uttalar denna lätt svindlande sats, är fröken Greta Hamilton, och "de andra" äro några av den staden Paris' tusen mannekänger. Samsättningen är litet förbluffande men har sin förhistoria.

Fröken Hamilton reste i augusti till Paris, utsänd av Märthaskolan för att rekognoscera flärdens terräng och göra små framstötningar i väntan på höstens stora modellstormning. Mänskligt uttryckt: för att studera modeller, göra uppköp och få en praktisk inblick i fåfängans stora marknad.

"Den s. k. praktiska inblicken kan man bara få som mannekäng, låt vara att den lilla inblicken kanske övergår till ett rätt stabilt stirrande. Men modellerna, dessa höstens första nya efterlängta fruktade orakelspråk, sys på var mannekäng och hållas sedan inlåsta till de stora paraderna. — Enda sättet att förhindra stöld är att låsa in idén med tillbehör till dess förkrossande frammarsch, när säsongens stora uppvisningar börja i september. Modellen göres alltså i toile på mannekängen, som är halvdöd, innan proceduren är över."

"Det var en klen en."

"Nej då, det är verkligen så en prissboxare skulle bli trött i knäna och lessen i nervsystemet på åtta da'r. Från åtta till tre kastas mannekängen som en kork på lidelsernas vilda ström. Först kommer en tecknare och gör århundradets förslag, och så kommer en modellist och ändrar det till någonting helt annat, och så kollidera de fransyska lynnena, och sedan kommer ägarinnan till det hela och gör som hon vill, och så grälas det om det. De tre i ett aldrig svalnande gruff omkring en linje eller skuggan av en färgnyans är mannekängens dagliga perspektiv."

"Och det vågade Ni er in i?"

"Vågade var ett högtidligt ord, det var ju gränslöst roligt för mig, som såg något slut på det. Men jag blev livligt avrättad och det kan inte förnekas, att de, mannekängerna, arbeta under sållsynt otrevliga förhållanden."

"Parisisk mannekäng — det låter farligt i ett troskyldigt svenskt öra."

"Farligt — nåja, principen för deras arbete är just inte vad man kallar renhårig, men det är inte flickornas fel. De betalas med avsikt så hopplöst lågt, att de måste tillgripa andra utvägar, som stå öppna för dem tack vare elegansen. Och att utvägarna bli uppköparna, som äro där för att studera de tidigaste modellparaderna och skaffa sig det obligatoriska parisiska äventyret att skryta med, ligger ju nära till hands. På vilket varuhuset i längden vinner och mannekängen i längden förlorar."

"Bovaktiga firmor —"

"Bovaktiga, nej, men affärsmässiga och vinstinriktade. Jag var för övrigt i ett absolut förtjusande varuhus, som en rysk-danska, baronessan Olhowsky, har grundat under namnet Irène Däna. Hon var Molineux' främsta kraft i åtta år och sitter nu i ett eget 4-våningars modehus. Hon har givit sig den enkla, fina linjen i våld, men ändå, när man såg, hur

Fröken Greta Hamilton. (Lenkert, foto.)

lyxen slog i vågor omkring henne och alla de andra oraklen, så begriper man, att det finns något, som kallas fantasipriser. Men madame Irène själv var sållsynt sympatisk, lång, rysk, ful, smal, enkel, rött och grönt hår —"

Idunklubben i dollarlandet.

Ellen Lundberg-Nyblom.

Det blev en lite trängselfylld men glad och angenäm kväll, då Idunklubben den 4 okt. hade sitt första samkväm för säsongen. Men så var det också Anna Norrie som stod för programmet. Med ovationer hälsades hon redan vid sin entré i klubben och efter hennes roliga och intressanta föredrag med ty åtföljande demonstrationer applåderades det än varmare för att kulminera, då hon sjöng några av sina gamla odödliga visor. Alltjämt samma oförbränneliga humör, samma grace och esprit — det är förnäm konst, som står sig.

Fru *Andreason* avslutade kvällens program med några violinsolon, föredragna med driven, säker teknik, värme och temperament.

Nästa gång sammanträder Idunklubben — båda sektionerna — torsdagen den 18 oktober kl. 7.30 em. Vi ha då glädjen att som föredragshållare hälsa en gammal bekant i Idun, den kända författarinnan fru *Ellen Lundberg-Nyblom*. Nyss hemkommen från en årslång vistelse i U. S. A. kommer fru *Lundberg-Nyblom* att berätta om den amerikanska kvinnan och amerikanskt sällskapsliv. Författarinnans livliga skildringsförmåga och stora kunskaper borga för en angenäm kväll.

"Nä —"

"Jo, jag försäkrar —"

"Och med det — det röda och gröna — går hon omkring bland alla sina vackra mannek —"

"Jag såg faktiskt inte *en* vacker, och många var absolut fula. Men livliga hela högen, och fransyska, kom i gräl för ingenting, och ur gräl för ingenting. Avundsjuka —"

"Konkurrensen är hård förstås?"

"Nej, inte så farligt, de ha ju olika typer allihop. Men den enas uppvakande kom i en gammal rock, när han hämtade henne på midda'n och den andras kom i egen bil, och det röko de ihop om, hela högen, utom de gifta —"

"Gifta?"

"Ja, många av dem hade familj och allting, en satt med mannens och den lille sonens fotografier i sminklådans lock — sminklådan ja, de voro faktiskt så sminkade, att man föll i grubbel över vad de skulle föreställa. Och där satt man vid sitt lilla bord och ställde till sig i ansiktet i denna samling oftast smutsiga, ibland fina och alltid absolut snälla flickor, och så seglade man in i sitt hypermajestät inför amerikanska dollartanter och uppköpare, och så gled man i och ur till klockan slog sex och då gick man hem och satte fötterna i ett handfat —"

"Och det var inte otrevligt? Att gå där som ett spektakel, som väl salig stammodern skulle ha sagt?"

"Nej, inte ett dugg, men det var väl för att man inte kände någon — för att det inte var i Sverige. Man kände sig som en tredje person, så där litet intresserad men utanför, gick bredvid sig själv och sa: 'Kors, så *du* ser ut'."

"Men att så där mer eller mindre exponera sig...?"

"Tjaa, men faktum är, att det kändes inte så. Den enda olägenheten var att man blev så trött. Först stå som stridens centrum halva förmiddagen, bara stå, och se'n gå som blickarnas centrum den andra halvan, bara gå. Och för mig var de inte se'n att trava med honom i gamla rocken eller åka med honom i egna bilen som de andra, utan jag skulle runt till alla de stora varuhusen och fungera som uppköpare och i min tur titta stint på stackars ömfotade mannekänger."

"Och varuhusen voro som drömmar?"

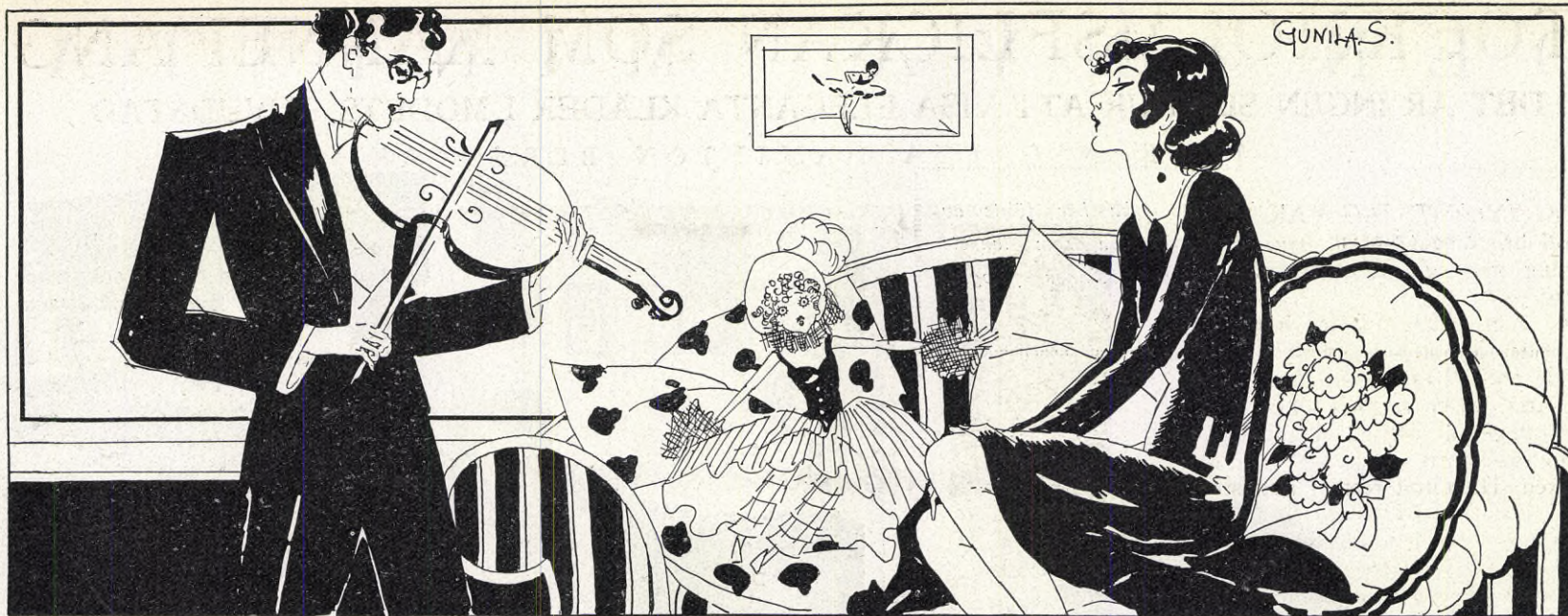
"Om! I dessa hav av lyx seglar människor omkring som se ut som artigt uttråkade exprinsessor och som äro satta att betjäna en. Men drömmen blev lätt mardröm — att se så mycket som man vill ha och inte kan få..."

"Men mannekängsysslan ville Ni ha och den fick Ni..."

"Ja, men bevara mig från att ha det som ständigt yrke. Dels för att det lägger sig i och förskjuter ens privatliv litet vårdslöst och dels för att det gör så ont i fötterna. Jag skulle aldrig orka vara snäll i längden, men det är de, de små fransyskorna, som sliter ut sig för en lön som är så man ser rött."

De, underbetalda och vänliga och hjälpsamma, på ena sidan, och iskall hänförande lyx på den andra — det finns mycket underligt under solen.

BANG.

DEN RÄTTA TONEN. AV ASTRID VÄRING

SONJA HADE FÖRESATT SIG ATT vara i tid till konserten, men ändå kom hon i sista minuten. Det hade tagit sin tid att förklara för mostern, varför hon just i kväll måste gå ut ensam. Hon hade varit tvungen att ta till en lögn, den första medvetna, slugt uttänkta lögn hon någonsin fått över sina flickläppar. Den var varken särdeles lyckad eller vacker, men ändå kunde hon inte ångra sig, där hon äntligen stod och hängde på spåravnens främre plattform på väg till konserthuset. Ty hon hade ju lovat att vara ensam, då hon gick på Kurts konsert, han hade särskilt bett henne om det. Det var ju egentligen därför hon kommit in till Stockholm. Den enda stunden ville hon ha oförkränkt, den kunde till och med vara värd hennes första lögn.

Mostern hade väl nått och jämnt trott henne, men nu var hon i alla fall på väg och där glimmade redan ljusen på konserthusets fasad emot henne. Klockan fattades bara ett par minuter i åtta — det var sannerligen tur, att hon hade biljett. Den hade hon varit här och köpt på förmiddagen. Så hjärtat hade hoppat till, när hon först fått syn på Kurts namn på affischen! "Kurt Wejlerts violin-konsert i Konserthusets stora sal, fredagen den sjätte dennes", stod det på den. Tänk, att han bara vågade! Stora salen och på en fredag till! Men så hade hon kommit att se uppåt den väldiga byggnaden. Smärta, raka och blåvita reste sig fasadens pelare mot himlen liksom i ren och ungdomlig protest mot den larmande gatans smuts.

Herre Gud, visst skulle Kurt lyckas! Nog var han ung och oprövad, men han hade det, som många rutinerade artister saknade, sin rena, ofördärvade ton!

Men nu i kvällsmörkret ville tvivel och oro på nytt gripa henne. Torget var utrymt och öde och inte en människa syntes till i den stora vestibulen. Tänk, om han fick spela för tomma väggar! Det ville världsmästarnamn till för att dra folk till konserter, trodde hon. Och Kurt skulle ju nu för första gången framträda inför en större allmänhet. Stackars pojke, det gällde ju i alla fall hans framtid. På dessa timmar skulle det avgöras, om hans beskyddare ansågo honom värd en fortsatt utbildning.

Sonja hade stränga order från sin far, konsul Dahl i Malmköping, att ta reda på, hur det förhöll sig med den saken. Han hade hittills varit den, som huvudsakligen bekostat Kurt Wejlerts undervisning redan i skolan. Dessa tre sista år i Stockholm hade det skett med det uttryckliga villkoret, att han sam-

tidigt skulle fullfölja sina studier vid högskolan. Någon anspråksfull musikproletär, som inte dög till att leva på sin konst men ansåg sig för fin till allt annat, ville ej konsuln uppamma vid sin barm. Nej, pojken skulle först grundligt pröva, om musiken verkligen var hans kallelse, under tiden kunde han ta sin ämbetsexamen, så hade han alltid till brödkakan sedan. Man fick se nu, hur Kurt lyckades med den här konserten först.

På detta tänkte Sonja, där hon beklämd kilade uppför trapporna. Det var fadern, som uppmanat henne till denna Stockholmsresa för att hon skulle få avge ett omdöme om Kurt. Och nog skulle väl det bli välvilligt för deras barndomsvänskaps skull. Men musikrescensionerna, dem hade hon ju ingen makt över, skulle manne fadern fästa sig mer vid hennes ord än deras? Hur skulle hon kunna bortförklara den tomma salongen, publikens likgiltighet inför den ökande unge konstnären?

Med hjärtat klappande av oro och av den starka farten i trapporna, slängde hon av sig kläderna hos garderobiären och smög sig in i salongen. Hon hade valt första raden för att få sitta relativt ostörd som hon trodde. Men när hon kom in, måste hon stanna ett slag, så häpen blev hon. Hela parketten och så gott som första raden voro fullsatta av festklädda människor.

Den stora salen gjorde ett imponerande intryck på henne. Men vackrast fann hon själva podiet där framme. Samma smärta, högvuxna pelare som därutanför, enkla och linjerena, omärkligt försvinnande i den skumma takbelysningen! Hon tyckte, att de symboliserade all ädel och besjälad konstnärsträvan uppåt.

Där framme var det han snart skulle stå inför henne, Kurt. Hon hade inte sett honom på ett par år, de sista åren hade han måst utnyttja hela ferierna till musikstudier utomlands, på terminerna tog högskolan så gott som all hans tid.

Examen på tre år, min gosse, annars dras underhållet in. Du får vila dig sedan, hade konsuln mullrat, när Kurt sista gången var i Malmköping och i förargelsen hade ynglingen tagit honom på orden, att han inte ens gett sig tid till den fyra timmar långa resan till hemstaden på två hela år. De åren hade för övrigt Sonja tillbragt i sin pension i Schweiz. Men de båda unga hade dock hela tiden brevväxlat. Vänskapsfulla och kamratliga brev från båda sidor utan något djupare innehåll. Vad skulle de för övrigt ha innehållit utöver det alldagliga? Ännu hade aldrig ett kärleksord växlats mellan dem. Och nu skulle de åter träffas — tänk, om han inte kände igen

henne. Han visste ju, att hon skulle komma och var hon skulle sitta, men ändå? Två år mellan sexton och aderton äro en anseelig tidrymd. Hon var ju stora damen nu med sitt halvkorta, lockade nackhår och sin moderna klädning. Männe han också var mycket förändrad? Hon var glad, att hon satt så pass långt bort, att hon skulle få god tid att betrakta honom, innan han upptäckte henne.

— Nu började rampljuset tändas där framme. Först de blå lågorna vid pelarnas fot, som sakta stego likt svalmt månsken med djupa skuggor mellan pelarstammarna. Hon önskade, att man nöjt sig med det ljuset. Det liknade månskenet mellan stammarna på Asp-näs, då Kurt spelade för henne ensam om sommarkvällarna. Men i ett nu flammade hela rampen upp och publiken började oroligt skruga sig, hosta och harkla som en sista förberedelse till det, som komma skulle. Sonja rynkade irriterad ögonbrynen, hon älskade musik, men hon avskydde konserter. Att hela tiden ha denna hundrahövdade, likgiltiga massa ikring sig, som pliktskyldigast satt där för att allmänbildas sig, medan man själv med var fiber gick upp i var ton! tänkte hon med ungdomens vanliga självöverskattning. Hon ville inte erkänna för sig själv, att rätta orsaken till hennes motvilja var hennes rädsla för att offentligt blotta sin stora känslighet för musik. Det var bara en, som hittills sett en skynt av den, om han ens lagt märke till den.

Hennes funderingar avbrötos av att ridån gick upp och där stod nu Kurt i det fulla rampljuset. Lång, litet kutaxlad, klädd i oklanderlig frack, med det svarta håret omsorgsfullt slätat intill huvudet. Inbillade hon sig, men hade han inte blivit litet fetare? Liksom sökande såg han sig omkring utefter bänkraderna, kisande med ögonen bakom pincenezen, det var väl henne han sökte. Nu upptäckte han henne äntligen och gjorde en formfulländad bugning, minen uttryckte glad förvåning. Gud vet, vad han väntat sig få se, kanske en långbent slyna i overalls och snushalsduk som sist de seglat tillsammans på Asp-näs? Den fulländade bugningen, av vilken hon så artigt fått primören, fördelade sig emellertid sedermera i omsorgsfullt graderad skala ut över parkett och rader. Publikens svarade ögonblickligen med en lång och ihållande applåd.

Så dum hon varit, inte hade hon behövt oroa sig för Kurt Wejlert, han hade redan lärt sig konsten att stå på en estrad, att knipa och fånga en publik. Nu först lade hon märke till att mer än halva parketten bestod av damer, det var de, som upptagit applåderna.

(Forts. sid. 1027.)

D E N N Y A M I N I S T Ä R

En ny ministär har tillträtt, den Ekmanska har följts av den Lindmanska — och nya damer inträda som landets främsta värdinnor. Här ses samtliga statsrådinnor fotograferade för Idun.

Signe Trygger, f. Söderström, maka till utrikesministern. (Jæger, hovfoto.)

Statsrådinnan Ingeborg Bissmark, född Nordström, maka till vår nye justitieminister. (Hallberg, Halmstad, foto.)

Lisa Malmberg, f. Sylvan, maka till försvarsministern, i sitt hem i Stockholm — med Iduns höstnummer som lektyr. (Holmén foto.)

Dagmar Lundvik Lamm, maka handelsminister i sin salong (Magnusson o. Svensson foto.)

Hilma Lindskog, f. Scholander, maka till ecklesiastikministern, i professorshemmet i Lund. (Rahmn, Lund, hovfoto.)

ENS "BÄTTRE HÄLFT"

Margit Wöhlín, dotter till professor Gustaf Cassel och maka till finansministern, går i sin faders fotspår och är fil. d.r i nationalekonomi.

Maja Lübeck, f. Warfvinge, maka till socialministern, i sitt hem, landshövdingensresidenset i Gävle. (C. Larsson, Gävle, hovfoto.)

Ingegerd Beskow, f. Tullberg, maka till konsultativa statsrådet Aug. Beskow, är värdinna i landshövdingensresidenset i Växjö och dessutom känd målarinna. (Du Rietz, foto.)

Jordbruksministerns maka, fru Rut Johansson, född Lundgren. (Hallberg, Halmstad, foto.)

Ada Borell, f. Ringqvist, maka till kommunikationsministern, i sin villa på Storängen. (Bildcentralen, foto.)

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

HILDA ROSIN.
Fru, Stockholm. Änka efter
juveleraren Axel Rosin,
Kalmar.
80 år den 5 oktober.

SARA HÅKANSSON.
F. Bergne, Karlskrona. Änka
efter kontorschefen Henning
Håkansson, Karlskrona.
80 år den 14 oktober.

ELISABETH BLOM-
STEDT.
F. Lagercrantz, Stockholm.
Änka efter kammarherren
Otto Blomstedt.
75 år den 12 oktober.

AMÉLIE CEDERSCHIÖLD.
F. Sterky, Stockholm. Änka
efter majoren Henrik Ceder-
schöld.
75 år den 14 oktober.

HEDVIG ANTELL.
F. Ehnбом, Stockholm. Än-
ka efter komministern i Dör-
by och Kläckeberga församl.
Karl Alfred Antell.
70 år den 11 oktober.

AMELIE SELANDER.
F. Nordahl, Skövde. Maka
till kyrkoherde emeritus S. J.
Selander, Skövde.
70 år den 12 oktober.

MARIA PETTERSSON.
F. Blidberg, Strängnäs. Änka
efter tullförvaltaren O. W.
Pettersson, Varberg.
65 år den 13 oktober.

ALMA HÖGFORS.
F. Wahlström, Gävle. Maka
till prästen Jakob F. Högfors,
Gävle.
65 år den 20 oktober.

ANNA HÖRNSTRÖM.
F. Grape, Bjästa. Maka till
kyrkoherde i Nätra, kontrakts-
prästen Gustav Hörnström.
60 år den 13 oktober.

JEANNE BOMAN.
Fröken, Stockholm.
Hovmanicurist.
60 år den 15 oktober.

ELISABETH KLINGSPOR.
F. frih. von Rosen, Mariefred.
Änka efter kaptenen Arvid
Klingspor.
60 år den 16 oktober.

ELLEN BREITHOLTZ.
F. Dahl, Hultsfred. Maka
till disponenten m. m. Ernst
O. Breitholtz, Hultsfred.
60 år den 18 oktober.

ELISABETH LANGE.
F. Ekman, Visby. Förest. vid
Visby Högre flickskola. Änka
efter rektorn fil. d:r P. A.
Lange.
55 år den 16 oktober.

ERICA JONSON.
F. Sjöberg, Arboga. Styr-
medl. i Röda Korsets lokal-
avd. Maka till ingenjören
Georg R. Jonson.
55 år den 19 oktober.

KERSTIN SPENS.
F. frih. von Gedda, Stock-
holm. Maka till landssekrete-
raren, greve Jacob V. Spens.
50 år den 14 oktober.

OSSIE PALMGREN.
F. Wollter, Malmö. Maka till
advokaten Victor Palmgren,
Malmö.
50 år den 14 oktober.

DORIS WÄSTRÖM.
F. Norelius, Tobo. Maka till
kyrkoherden i Tegelsmora Er-
land Wäsström.
50 år den 14 oktober.

ELLEN STERKY.
F. Beskow, Värsta gård, Bål-
sta. Änka efter godsägaren
Ludvig Sterky.
50 år den 16 oktober.

FRIDA SUNDBERG.
F. Åström, Äppelviken. Änka
efter direktören S. A. Sund-
berg.
50 år den 16 oktober.

GUDRUN DIEDEN.
F. Lauritzen, Malmö. Maka
till majoren Johan Dieden,
Malmö.
50 år den 13 oktober.

Glaset syns inte!

Så kristallklart och
rent blir det med

Pris 40 öre — finnes överallt.

Hon är en fläkt av poesi...

(Forts. fr. sid. 1015.)

som till allting annat. Här har ju mannen en trumf på hand genom sin tusenåriga erfarenhet, medan kvinnans verksamhet utom hemmet knappast är äldre än en 60 à 70 år. En god människa blir naturligtvis rent mekaniskt även en god kamrat, den övriga delen av mänskligheten måste uppfostras.

Mannen är inte alltid någon idealisk arbetskamrat. Han skyr inga medel när det gäller att vinna ett mål, och det kan hända, att mannen som arbetskamrat till en början är chevaleresk, men kommer man in i hårt arbete, så är han ingen kavaljer. Männen söka ofta vältra över en del av sitt arbete på kvinnan, särskilt detaljerna, för att själva få dirigera. Kvinnan är mera renhårig och säger vad hon tänker, hon är mera lojal mot både firman och mot sina kamrater och har ofta större ansvarskänsla. Kvinnan tar ej gärna initiativ och arbetar ej så självständigt som mannen, beroende på att hon ännu har så pass liten erfarenhet av arbete utom hemmet. Hon är överlägsen när det gäller precisionsarbete, men även om detta arbete är ansvarsfullt så får hon sämre betalt än mannen, fast hon är pålitligare än han. Hon är inte så äregirig men till gengäld mera hjälpsam.

En liten fläkt av poesi...

Aktuarie J. K. Asproth i Statistiska kontoret, där det finns ett trettiotal kvinnliga tjänstemän, är av den åsikten, att den "käsärnstämning", som säges vila över ett kontor med utslutande manlig personal, i hög grad försvinner när kvinnan gör sin entré där. Det kommer en viss fläkt av poesi över det hela. Hårtill kommer, att kvinnorna sedan gammalt sysslat med statistiken och därför icke kunnat sägas utgöra något nytt irritationsmoment för männen. Hennes arbete på detta område är t. o. m. mycket värdefullt. Kvinnan lämpar sig nämligen utmärkt för precisionsarbete och har en förmåga, som är relativt större än mannens, att gå upp i även en intresslös och tråkig uppgift.

Konsten att uppväcka vänskap?

Fröken Helny Wifstrand är vaktförståndare och ordförande i Kvinnliga telefonföretagarnas förening. Hon har endast goda erfarenheter av kvinnan

I Värmdö kyrka sammanvigdes nyligen tjänstemannen *Sven Lundqvist*, Stockholm, och fröken *Ingrid Rietz*, dotter till kontraktsprosten Axel G. Rietz och hans maka, född Hallin. Vigseln förrättades av brudens fader. (Håkan Lindqvist, foto.)

som arbetskamrat men påpekar vissa brister. Till den kvinnliga arbetskamratens goda sidor hör hennes oerhörda hjälpsamhet, som kommer till synes även bland telefonisterna, ehuru de ha fullt upp att göra med att betjäna allmänheten. Bakdanteri är sällsynt, avundsjuka likaså, tvärtom kan man ofta iakttaga uttryck för glädje över att en kamrat kommit ett trappsteg högre.

Konsten att förstå och uppskatta vänskap är svår. Kvinnor ha för övrigt icke så lätt att stifta bekantskaper som män, de äro mera nogräknade. Den värdefullaste egenskapen hos en arbetskamrat anser fröken Wifstrand vara uppriktighet. Häri brister det kanske ibland, men detta är icke någon speciellt kvinnlig egenhet, sådant förekommer säkert lika mycket bland männen.

Den gifta kvinnan är den bästa kamraten.

Kamrer *Mårten Granqvist* i Domänstyrelsen, där det finns ett femtiotal kvinnliga tjänstemän, tycker att kvinnor som arbetskamrater äro mjukare och behagligare att umgås med än män.

Kvinnan är mera uthållig, när det gäller tråkigt och enformigt arbete. Om hon inte är lika ärelysten som mannen så beror det troligen på att livet gestaltar sig annorlunda för henne. Vore hon i samma predikament som mannen, d. v. s. hade en familj att försörja, så skulle hon säkert vara lika äregirig.

Den gifta kvinnan som arbetskamrat håller jag styvt på, säger hr Granqvist. Det är ofta kvinnor av hög kvalitet som bli gifta och deras goda egenskaper märkas även i arbetet och i umgänget med kamrater. Om man kan säga, att kvinnan i allmänhet är mera ambitiös än mannen så gäller detta i allra högsta grad den gifta kvinnan, som sedan hon blivit gift arbetar mera än någonsin för att icke förlora sin plats.

Vi måste komma förbi könet till människan.

Frö *Ellen Facht*, ledare för A.-B. Separators intressekontor, är inte alls så där nöjd med kvinnan.

Frö *Mary Christell*.

Onsdagen den 26 september sammanvigdes i Skeppholmskyrkan i Stockholm löjtnanten i Flottans reserv *Einar Christell* och fröken *Mary Liljenroth*, dotter till godsägaren Ragnar Liljenroth, Bergendal, och hans maka, f. Billgren. (Jäger, hovfoto.)

— Som jag ej har någon direkt erfarenhet av kvinnliga kamrater i arbetet, säger hon, kan jag knappast anses berättigad att yttra mig i saken. Jag vill blott betyga min personliga tacksamhet över att få arbeta bland män. Kvinnan är ofta mycket prövande. Hon låter alltför mycket sina åsikter bestämmas av könssynpunkt, ser alltså frågorna från kvinnlig och ej allmänmänsklig synpunkt. Därigenom blir det ovidkommande känslor och ej saksakal som få verka utslagsgivande, när det gäller att ta ställning till en fråga. Om så var fallet under en tid, då det yrkades på jämställdhet, vilket ju är förklarligt och försvarligt, så är det för närvarande sannerligen obehövt och inte bara obehövt och orättvist utan även oklokt, ty med denna oftast hysteriskt kvinnliga inställning skada de i högsta grad sig själva. Fordrar man objektiv behandling för egen räkning då måste man väl, rättvist och logiskt, i första hand prestera den själv. Vi måste komma förbi könet till människan.

Jag arbetar sedan en längre tid tillbaka bland manliga kamrater, och jag finner det vilsamt att ha det så. De ha enkla och klara linjer, prestera saksakal och äro mera pålitliga än kvinnan, som låter allt möjligt influera på sin mening. Hon är som ett explosivt ämne. Man känner sig alltid osäker: var, när, hur och varför skall hon explodera.

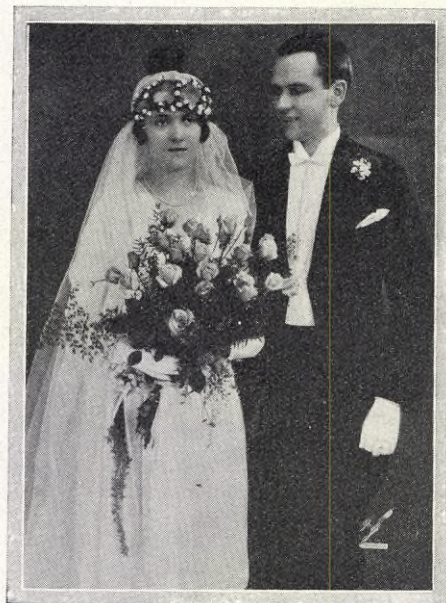
Slutligen tillfrågas en representant för folkskollärarkåren, herr *Leander Wallerius*:

— I arbetet komma vi ju i Stockholm icke så mycket i beröring med varandra, säger hr Wallerius, emedan lärarinnorna ha sina klasser och lärarna sina. Men i kärlivet har jag endast funnit det bästa förhållande mellan lärare och lärarinnor.

Man säger ju att kvinnor ha mera sinne för detaljer och äro mera ambitiösa. Om männen kan man till gengäld säga, att de kanske ha mera sinne för sammanhållning och organisation. Någon spänning på grund av meningsskiljaktigheter, t. ex. rörande lönefrågan, har jag inte märkt. Möjligen ta kvinnorna djupare intryck av en diskussion än männen, som kunna drabbas ganska hårt samman och vara lika goda vänner ändå. Männens definition på en god kamrat är, kan jag säga, att han är solidarisk, hjälpsam och pålitlig.

(Ill. G. Chatham.)

A. O.

I Adolf Fredriks kyrka sammanvigdes lördagen den 29 september reklamchefen i Nordiska Kompaniet *Tom Björklund* och fröken *Gudrun Werner*, dotter till majoren i Väg- och Vattenbyggnadskåren, förste baningenjören vid Statens Järnvägar *Oscar Werner* och hans maka, född *Kylander*. (Håkan Lindqvist, foto.)

SEX KRING EN BORDSRUND

AV VERA v. KRÆMER.

DET HÄNDE HÄRFÖRLEDEN ATT fyra personer sutto vid vårt bord och åto av vårt "salt och bröd". En del av detta salt och bröd var en kall fiskrätt. Det låter, såsom det här skrives, både ganska elegant och gott, eller hur? Ni känner smaken i er mun, en sval, hal, blank och god mat, som glider lätt ned?

Nå, när man fick av det på tungan smakade det som en mjölröra med en brytning av gädda. Och så var det iskallt, så det blixtrade i tänderna. Det var så litet elegant som möjligt, det var utan vidare misslyckat, med allt vad det ordet innebär av blamage och fasa för en värdinna.

I ett par dagar har jag gått och undrat, varför jag inte alls brydde mig om detta. Varför jag åt av mjölmassan med bara ett frånvarande konstaterande av att damerna icke togo om och att det också för mig gick mycket trögt att få slut på det som var på tallriken? Det hade kanske "skurit sig", som det heter? För femton år sedan hade jag varit förtvivlad, skämts. Och nu, detta lugn? Inte berödde det på sjukdom, inte heller på elakhet.

Nej, tvärtom. Förklaringen har stigit fram av sig själv.

De fyra personerna voro inte personer, de

voro *vänner*. Och den som lagade maten var ny och nervös och hade föreslagit att få använda det och det receptet ur sin samling. Det var viktigt för henne att få det, det var viktigt att icke nedslå henne, det var viktigt att lägga större vikt vid ett gott samarbete på den nya platsen — allt möjligt var viktigare än den där hackade fiskmaten.

Och det var *vänner*, som sutto med vid bordet. Dem kunde man lita på. Visst ville man att de skulle ha det bra, men som det fallit sig, med ett improviserat sammanträffande vid middagsbordet, fick man ta en risk av någon hake. Det blev en hake, iskall och grötig, men det var en likgiltig sak! Vännen räknade inte med det och vi visste fullkomligt att vi kunde lita på dem och att vi hade en ljuvlig dag ändå.

Har det hänt er att sitta orolig och förfärad vid ert eget bord? Bed någon husfru berättat, om hur soppan tagit slut och hon fasat för att mannen skulle truga gästerna att be om mer — den speciella nya värdinnan jag tänker på, var så rädd, att hennes sked skallade mot tallriken. Hon kan berätta det som ett roligt nummer. Nu förstår jag! Hon hade gäster, men hon var icke bland vännen. Hon kände dem inte och visste inte ännu var hon

hade dem. Och det var inte skämtsamt den gången, det var skrämmande. Det var inte soppan, det var osäkerheten, ovissheten om huruvida hon var i fiendeland!

Det har sagts många goda ting om vänskap, ord som man gått förbi, innan man själv ägt den fasta kärna i ens krets, som vännen äro. Somliga saker äro bra, andra kanske litet enklare. I nöden prövar man vännen, heter det. Det är inte mycket djupsinnigt sagt. Innan "nöden" kommer, vet man i allmänhet vem som är ens vän. Den långsamma procedur av en vänskaps hopsvetsande sker i goda dagar som i onda, dag för dag, utanför det timliga, precis som kärleken.

Bevisen på vänskap lägger man in i sin skattgömma, utan många ord av tacksägelser — det är de utomstående man överöser med bedyranden och ursäkter. Och vi sex, som sutto kring middagsbordet den gången, skola var och en för sig bevara dagen. Det var ett avsked, en skilsmässa i rum, som firades. Vi skola alla minnas stämningen av ett fast förbund och tillit och alla komma vi också en gång att erinra varandra om den iskalla, torra mjölmaten, som råkade höra till. Precis så som skalder sjunga om det pärlande vin, den röda hummer och små doftande hjärpar.

Iduns handarbetsavdelning.

Babytröja stickad i ett stycke.

Vi utlovade i n:o 37 en tröja, stickad efter samma princip, som den däri virkade.

Även denna har liksom en besparing upptill och tänka vi oss stickningen sålunda, att för varje varv vid halsen eller besparingen, stickas 2 varv på nedre delen. Vi förstå kanske lättare, då vi börja stickningen, som är endast *rät*.

Med yrerådigt tuagarn, c:a 35 gram, börja vi stickningen mitt fram och lägga upp 55 maskor (m.) och sticka sålunda, att på de sista 40 m. stickas 2 varv (v.) medan på de första 15 m. endast 1 v. (De 15 m. utgöra besparingen.)

Upplägning: 55 m.

1:sta varvet: Sticka (st.) 55 m. 2:dra varvet: St. 55 m. 3:dje varvet: St. 40 m. Vänd. 4:de varvet: St. 40 m. 5:te varvet: St. 55 m. 6:te varvet: St. 55 m. 7:de varvet: St. 40 m. Vänd. 8:de varvet: St. 40 m. 9:de varvet: St. 55 m. etc.

Då vi ha 18 ribbor upptill och 36 ribbor nertill, så göra vi ärmen.

Vi st. från halsen räknat 23 m. (resterande 32 m. sättes på sparsticka tills ärmen är färdig) lägga upp nya 27 m. och på dessa 50 m. st. vi alldeles såsom förut med bibehållande av de 15 m. på besparingen tills ärmen har 35 ribbor nertill och 17 ribbor vid halsen. Då maska vi av de nyupplagda 27 m. och fortsätta stickningen på de 32 m. på sparstickan och göra bakstycket med 56 ribbor nertill och 28 ribbor vid halsen.

Vi göra den andra ärmen lika den första, d. v. s. vi utgå från halsen och st. 23 m. samt sätta 32 m.

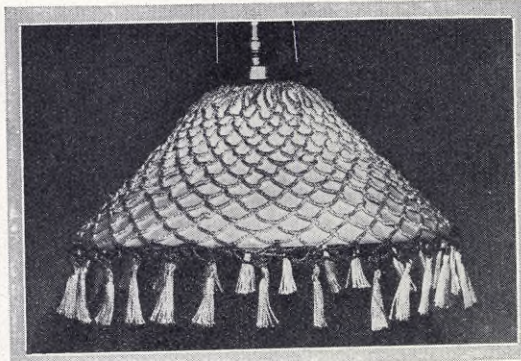
på sparsticka och lägga upp nya 27 m. etc. Framstycket st. med lika många ribbor, som det första framstycket. Maska av.

Ärmarna hopsys. Nertill maskas upp en maska i varje ribba eller knut. (Det bildas ju alltid en knut i kanten på stickning.) Sticka 4 ribbor. Maska av.

Kring hals och ärmar virkas 1 m., 1 pikot på 3 lftm., 1 m. etc. och genom hålen, som bildats av virkningen drages en snodd eller luftmaskkedja med tofs i vardera ändan.

B. L.

Lampskärm för köket eller serveringsrummet.

Med vitt och kulört pärlgarn n:o 5 kan man virka en lampskärm att hänga på den vita kupan i köket eller annorstädes.

Vi behöva c:a 20 gram vitt och 1 docka kulört. På modellen ljusblått.

Upplägning med blått garn 58 luftmaskor (lftm.) i ring.

Om Idun

blivit slutsåld på båtar och tågså var vänlig anmäl detta omgående till Iduns Exped., tel. 1646 och Norr 6147.

1:sta varvet: 1 maska (m.) i varje lftm. Det är ej värt virka denna rundel så hårt, kransen upptill på skärmen brukar vara rätt vid. Man kan mäta.

2:dra varvet: Byt till vitt pärlgarn och virka 29 bågar med 22 lftm. i varje och 1 m. emellan varje. På så vis tar man en m. i varje m. på runddelen. 11 lftm. såsom övergång till

3:dje varvet: 1 m. i första bågen, 9 lftm., 1 m. i nästa båge, 9 lftm. etc. inalles 29 bågar med 9 lftm. i varje.

4:dje varvet: Lika föregående.

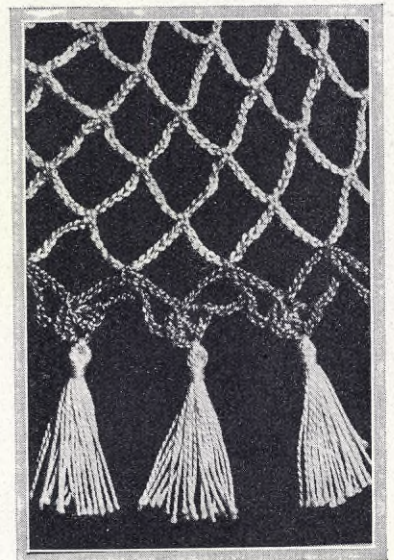
Så fortsättes varv efter varv, inalles 13 varv, med ökning av lftm. i bågen sålunda:

3 varv (v.) med 9 lftm., 2 v. med 10 lftm. 2 v. med 11 lftm. 2 v. med 12 lftm. 2 v. med 13 lftm. 2 v. med 14 lftm.

När 13:de varvet är slut och tråden avsliten virka i ett varv med 14 lftm. av kulört garn och sedan sista varvet:

4 stolpar (st.) med 2 lftm. emellan i mitten på bågen, 5 lftm., 1 st. i maskan emellan bågarne, 5 lftm., 4 st. med 2 lftm. emellan i mitten på bågen etc. varvet ut. I mitten på varje stolpgrupp sättes en vit tofs. Lampskärmen är färdig att hängas upp.

B. L.

Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

överallt —
men begär
det kallt!

FYRTORNETS KONSERVER

GRÖNSAKSKONSERVER

För säsongen inlagda
såsom Nässelkål, Spenat, Blomkål, Brysselkål
samt Ärtor i högfina kvalitéer rekommenderas.

Där hela världen träffas.

(Forts. fr. sid. 1017.)

holländsk interiör utförd med minutiös noggrannhet, så att det minsta mönster på dukar och skålar framträder tydligt. Det är en nutida konstnär, som roat sig med att framtrolla alla dessa utförliga detaljer, nämligen tysken Spielter.

Matsalen, som ligger innanför salongen, ger icke denna efter i storlek, och den mörka ekmöbel, som finnes här, är ett gott prov på modernt svenskt hantverk. Salen får dock liv av de sprakande färgerna i den praktfulla Ispahanmattan, som täcker en stor del av dess yta. Från matsal och salong kommer man till ett blomsterrum, från vilket man har en härlig utsikt över sjön Möckeln och dess skogklädda strand på motsatta sidan, och från vilket leder några trappsteg till den nedanför belägna terrassen.

På andra sidan hallen ligga tvenne herrum, det första av dessa hållet i rött, och där bekväma läderfåtöljer samsas gott med chippendalestolar. Här hänga porträtt av brukets forna disponenter, av vilka konstnären Bernhard Österman förevigat bruksdisponenterna Jonas Kjellberg och B. Wijlander.

*

Men hur är det att utöva värdinneskap för ett så internationellt sällskap, som ofta samlas här? Vi be fru Holm berätta om sina skiftande erfarenheter.

— I allmänhet är det mycket kort varsel för bjudningarna, säger fru Holm. Vanligen får jag veta om dagen innan eller i lyckliga fall tidigare, här jag skall ställa till en middag. En lunch kan jag däremot få veta om först samma dag, den skall gå av stapeln. Det blir ju att sitta i telefon och höra efter vad som kan fås i byn. — Härmed menas det närbelägna Karlskoga. — I annat fall ringer jag till Örebro, Göteborg eller Stockholm och i hast skickas vad jag önskar eller jag far i bil de fem milen till Örebro för att handla.

Många av utlänningarna ha sina fruar med sig, om de vistas här för längre tid, berättar hon vidare. Inom parentes bör kanske nämnas, att bolaget har ett eget hotell för sina gäster. Affärsförbindelserna utveckla sig ofta till vänskapsförbindelser, och jag tror nog, att jag kan säga, att utlänningarna äro nöjda med det sätt de omhändertagas av bolaget. Här finns ju inga teatrar eller andra storstadnöjen, som kunna förströ dem. Därför få vi öppna våra hem för dem och roa dem på bästa sätt. Men å andra sidan håller det oss i ständig kontakt med yttervärlden. Vi få nya intryck och impulser, och en fläkt av stora världen når fram till oss genom ringvägen med de många utlänningarna. Man lär ganska bra känna förhållanden i länder, dit turister i allmänhet icke komma. Det är åtskilliga både intressanta och förtjusande människor, som jag på detta sätt stiftat bekantskap med. En liten förtjusande kinesiska t. ex., maka till en kinesisk ingenjör, tog oss alla med sin stora charm. Iklädd kinesiska kläder på en middag, såg hon ut som en äppelblomma.

Åtta olika nationer sutto en gång till bords vid en middag hos oss, blir svaret på vår fråga, hur många nationer, som varit samlade på en gång. Franska och tyska äro de språk vi huvudsakligast tala med dem. Men emellanåt händer det, att de personer, som komma hit, endast tala sitt eget lands språk. Ja, då kunna vi ju blott titta vänligt på varandra, tillägger fru Holm.

Fru Holm är lycklig nog att ha kommit på en plats, där hon passar. Hon tycker nämligen om att se folk hos sig och att ställa det trevligt för andra utan att någonsin sky det besvär en dylik gästfrihet obetingat för med sig.

(Anderson, Karlskoga, foto.)

Till De Blindas Dag.

Agnes Sander.

De Blindas Dag inledes fredagen den 12, men den verkliga festen förlägges till lördag och söndag. Festerna äro förlagda till Stadshuset och Konsert-huset. Utom det sceniska drömspelet "I poesien ortagård", som blir ett slags vandring genom sek-lernas litteratur, kommer en ung blind sångerska att låta höra sig. Det är fröken Agnes Zander, som debuterade för ett år sedan och då väckte berättigad uppmärksamhet för sin klockrena sopran och sitt besjälade föredrag. De Blindas Dag har i henn fått en av sina bästa attraktioner.

Vackra kläder hos P. U. B.

På Paul U. Bergströms mannekänguppvisning för några dagar sen lade man särskilt märke till den eleganta och praktiska samlingen kappor och pälsar, som förevisades. Det är just vad vi behöva i höstens kyliga dagar, en varm, men ändå klädsam kappa. Där fanns ulstertyper i alla de nyanser av brunt och beige, som vi redan känna till visserligen, men som alltid äro användbara. En viss nyhet i detaljerna gjorde sig märkbar. Ovan avbildade kappa i svart med caraculbesättning har ett nytt kragarrangemang och ett enda stort slag med skinn i ett rakskuret stycke, vilket är absolut nytt. Pälsarna av föl voro mycket smidiga och välarbetade.

Små bönder i början.

(Forts. fr. sid. 1019.)

Nästa socken, och agronomen skall kuska omkring för att inspektera smågrisar, som skötas av andra klubbpojkar. Varenda liten nasse väges noga, innan den utlämnas till sin unge ägare, och sedan sköts det lilla djuret exemplariskt med förståndig och ekonomisk utfodring för att slutligen slaktas och säljas. Detta är dock det sorgligaste kapitlet, ty pojkar bli i regel så fästade vid sina skyddslingar, att de ej gärna skiljas från dem.

Flickorna ta oftast höns som sina första djur, men även detta varierar. Det kan också bli en kalv eller en gris.

Huvudsaken i det hela är att de unga jordbrukarämnena tidigt få sitt intresse inriktat på hembygdstorvan och vad den kan ge; de få lära sig *varför* och *huru* och de få skörda frukterna av sina händers verk. Det finns visserligen fall, berättar konsulenten, då föräldrarna ha litet svårt att respektera barnens insatser och egna arbetsförtjänster, men detta hör till undantagen.

De unga jordbrukarna bli i regel djupt intresserade av arbetet, som stärker deras självaktning i hög grad, och den raske, vänlige konsulenten är deras bästa vän.

Säkert är denna personliga handledning ett ytterst gott grepp. Föredrag och demonstrationer äro nog bra, men resultatet blir ändå bättre, när läraren undervisar hemma hos varje elev, undersöker *hans* speciella jordlapp eller *hennes* egen lilla hönsgård, tar ett spadtag här eller väger smådjuren där.

I själva verket skulle dessa rörelser behöva utsträckas långt utöver den egentliga jordbrukarbefolkningens led. Där gå så många unga lediga, inte minst vid fiskelägen, stations- och brukssamhällen, där en lönande trädgård eller smådjurskötsel under lämplig ledning nog skulle kunna utveckla sig. Till fabriker och städernas nöjesliv står längtan, men det är mot dessa lockelser lantbruksklubbar och ungdomsförbund vill ta upp en bärkraftig konkurrens genom den verkliga arbetsglädje och den kärlek till den svenska torvan de skapa. MÄRTA TAMM-GÖTLIND.

Den rätta tonen.

(Forts. fr. sid. 1021.)

Javisst, Kurt såg ju bra ut, det hade hon alltid vetat. Hennes flickvänner hade ofta talar om det för henne. Sonja hade däremot närmast funnit hans utseende en smula kvinnligt med den starkt röda, vackert tecknade munnen mot den vita, breda hakan. Men ett par ögon hade han, som ej voro alltför vanliga, det måste hon erkänna. Redan den grönblå färgen mot den svarta kalufsen var ovanlig och så därtill de stora pupillerna, som gjorde blicken växlande och djup. Skada bara, att han var tvungen att dölja all denna prakt bakom glas. Annars — här hejdade hon sig. Så löjligt, nog måtte hon väl veta förut, hur vännen Kurt såg ut utan att behöva på detta sätt repetera varje drag för sig!

Men gjorde hon verkligen det, kunde man verkligen riktigt känna den, som man känt ända sedan barndomen? Var det inte alltför mycket av en själv med alla omogna ungdomsdrömmar inmängt i minnesbilden? Det kom plötsligt för henne, att ynglingen som stod där framme och lugnt hartsade sin stråke var en fullkomlig främling för henne. Vad visste de om varandra? Hade de någonsin talat ett riktigt förtroligt ord med varandra? Visst hade de pratat som goda vänner och retats och gnabbats som barn. Men aldrig hade ännu ett sådant där snabbt och bevingat ord flugit mellan deras ungdomliga själar och gett dem den hemlighetsfulla

Excellenta håret

så blir det rent och vackert. — 1 à 2 gånger i veckan bör Gahns *Excellent* inpudras i håret, vilket därefter omsorgsfullt urborstas. *Excellent* upptager i sig fett, mjäll och alla orenheter i hår och huvudbotten samt skänker håret ett mjukt, vågigt fall och vacker glans. Varje shinglad dam behöver

**Gahns
EXCELLENT**

Gahns
Upsala
Kungl. Høyleverantör

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatism, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbnings- och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt avmagringskur (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålles endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

SYFABRIKEN, adr. ÄLFSERED.

Sveriges äldsta postorderfirma garanterar största redbarhet. Tygkollektion på över 1000 och priskurant på över 3000 n:r. Ombud antagas mot hög provision jämte flitpenningar. Goda varor och billiga priser underlättar försäljningen.

Begär vår katalog.

Sy själv
Eder Lampsärm!

Vi ha alla tillbehör.
Sakkunnig vägledning gives gratis.
Lokalen i tr. ned.

Drottningg. 57
Stockholm

Butterick
MÖNSTERAFFÄR

R. T. 17 26
Norr 14 10

OBS! Till landsorten mot postförskott + porto.

ENDAST
PIX
ÄR GOTT NOG

känslan av plötslig förståelse som för två människor närmare varann än de många tusen likgiltiga orden. Pratade de, men aldrig talat med varann. Seglat hade de också och dansat — Kurt dansade förresten rysligt — och så hade han ju spelat för henne.

Javisst ja, där hade hon det — han hade ju talat till henne i sin musik. Hundratals gånger hade han spelat för henne ensam med havets brus genom det öppna fönstret som enda ackompanjemang, medan den vita gardinen fläktade inåt rummet för draget och sommarskymningen tätnade alltmer, tills han själv liksom försvann och bara blev till en skugga mot fönstrets inramade blå, en hand, som förde en stråke.

Det var han, som lärt henne, vad musik var. I gengäld hade hon fått vara hans musikaliska samvete. Hennes begåvning åt det hållet skulle aldrig räcka till någon egen konstutövning utöver det rent dilettantiska.

Den låg helt och hållet koncentrerad i hennes oerhört fint utvecklade sinne för en tonsklangfärg och valör. På ett hundradels tonsteg när kunde hon instinktivt känna, om en ton var ren eller falsk. Åter och åter hade Kurt övat sig i tonträffning för henne, helt och hållet förlitande sig på hennes fina öra, tills han blev en mästare i sin rena och fyliga ton. Ja, bara nu Kurt började spela, skulle väl hennes dumma främlingskänsla försvinna, då skulle han åter tala till henne på sitt språk. Nu lyfte han redan fiolen och lade den under hakan och gjorde den sväng med stråken hon så väl kände igen, innan han lät den falla ner på strängarna. Nervöst kastade hon en blick i programmet efter första numret — g-mollsonaten — varför i alla dagar tog han den, var det nu också ett inledningsnummer? Var det — för den gången? Sonja rodnade vid minnet, där hon satt, och slöt ofrivilligt ögonen.

Det hade hänt den dagen hon fyllt sexton år och dagen därpå skulle Kurt resa. Hela dagen hade varit så underlig. "Nu är du fullvuxen, min flicka", hade modern sagt och omfamnat henne med både tårar och löje och alla hade tävlat om att uppvakta henne. Det var som om det varit hon, som skulle ut på en lång resa. Bara Kurt hade varit som vanligt, men på kvällen hade han spelat.

Då hade Sonja fått ett av sina "raptus" och blev sentimental. Hon var ju redan förut upprörd av allt det gråtilda födelsedagsfirandet — ty inte kunde det väl vara Kurts avresa, som grep henne så djupt? Det skulle hon aldrig velat erkänna. Gud vet, vad det egentligen var, som tog henne, men vid ynglingens första stråkdrag var det, som om någon stuckit henne med en kniv, en sådan plötslig och oförklarlig smärta genomströmmade henne. Aldrig förr hade han spelat för henne på det sättet, tyckte hon, det var en alldeles ny och okänd musik. Det var som om han grät och tiggde henne om något, som bara hon kunde skänka honom. Det var som om han suttit instängd i sin egen fiol och

IDUN

Mästernammsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 Expeditionen: kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmsarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga platser och platsökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.
Praktupplagan

Uppl. B.
Vanl. upplagan

Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

*Lundholms
Pianomagasinet*

Stockholm
Brunkebergsgatorg 24

Göteborg

Malmö

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD Tel. 344.

Collanolja

för sulor och klackar,
sportläder, svecialäder,
smorläder etc.

COLLANOLJA smörjer läder
så det passar alla väder.

Säljes överallt.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Bouppteckningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Mina damer och herrar...

Huru många finner sig inte ha ordet i sin makt, när han är i ensamhet och för sig själv. Men när det verkligen gäller då göra tankarna krusprång och deras utformning i tal blir ej sådan, som han hade tänkt. Det är nerverna, som spelat honom ett spratt. Ett par Somnogantabletter en stund tidigare — och han hade undgått detta. Somnogan dämpar nämligen snabbt den nervösa oron. Somnogan är fullkomligt oskadligt och är ej vanebildande.

SOMNOGAN

Nervlugnande och rogivande.

Finnes å alla apotek i rör om 20
tabletter å kr. 2:50 samt i populär-
förpackningar om 4 tabl. å 55 öre.

Lätt som fågeln
förmimmer man sig när man tar ett glas **FRUKTSALT-SAMARIN**, ty det uppriskar och renar blodet, utdrivar från organismen otjänliga ämnen, gifter som underminerar hälsan. Man håller sig i fin form och god vigör genom att dagligen dricka ett par glas **Fruksalt-Samarin**.
Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.
Cederroths Tekn. Fabr., Sthlm.

Scherf
Milanese-
underkläder

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?
Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade **TOGAL-tabletterna**. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.
TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

LÄTT TÄNK!
PÅ TÅ
Ett nummer mindre skor kan Ni använda om alla liktornar o. förhårdnader avlägsnas med en 60 öres tub "Lätt på tå". Finnes i Sthlm hos Kifa, Mea, NK, Stilles. — Göteborg: Beda Cramer, A.-B. Söderberg & Co., Vasa. — Malmö: Astra, Elito, A. Strömersten & Co. — Norrköping: Melins Färgh. A.-B. — Hälsingborg: Eira, Electa m. fl. sjukvårds-, parfym- o. färghandlare. I parti ring Sthlm Östern. 508.

ropat efter henne att få komma ut. Hon visste inte, vad han ville henne, men hon var färdig att ge honom vad som helst, bara han sedan teg och lät henne vara. För första gången hörde hon i musiken något mer än bara musik, alla de dolda lidelser och sorger, som en gång skapat den förnam hon och den upptäckten gjorde henne rädd. Men mitt i sin rädsla tyckte hon sig också få en plötslig förnimmelse av konstens verkliga storhet och höghet. Åt den var det Kurt tänkte offra sitt liv, men borde inte hon också ge sitt offer? Hon förstod bara inte riktigt vad det gällde, men hon tyckte, att det krävdes av henne nu med det-samma.

Till slut, när allt detta blev henne så övermäktigt, att hon bestämt måste skrika eller göra något annat galet för att få ett slut på musiken, hade Kurt äntligen slutat och kommit fram till henne. Hon visste inte själv, att hon satt där med ansiktet översköljt av tårar och ett alldeles nytt uttryck i ögonen. Hon tänkte knappt på, att han stod där, förrän han böjde sig ner och kysste henne. "Lilla barn", sade han, halvt beskyddande. I detsamma ropade modern på henne och så var det slut med deras ensamhet för den kvällen.

Jag är kär i Kurt förstås, sade hon sig själv helt resignerat, när hon dagen därpå i lugn och ro genomtänkte saken. Men inom sig var hon långt ifrån så säker på det, när han väl var borta. Och när så hans första brev kom, kort och kamratligt, gled han ändå mera bort ifrån henne. Till slut var han liksom inte mer för henne än en skugga på barn-domshimmeln, en hand med en stråke! Jo, djupt inom sig bar hon på ännu något mer, det var som en klar, dallrande, kristallren ton, vars make hon ännu aldrig hört.

— — — Så fördjupad i sina minnen satt hon, att hon först inte lade märke till, att den unge violinisten börjat spela. Så fort han lyft stråken hade allt detta, som hon vägrat tänka på under de två år, som gått, störtat över henne på nytt. Men nu trodde hon sig förstå, vad som krävdes av henne. Hon skulle skaffa honom hans rätt att bli den konstnär han var ämnad till utan att tyngas av andra besvärliga plikter, och hon skulle, om så behövdes, stå vid hans sida, tills han var färdig. Den tanken återkallade henne plötsligt till verkligheten. Som om hon kopplat till en mottagare uppfattade hon med ens åter med sina sinnen musiken där nerifrån estraden. Kurt var mitt inne i den första satsen, den, som en gång upprört henne på ett så oförklarligt sätt. Hon hade inte hört den sedan på dessa två år, fast hon hört mycken och god musik. Nu kände hon igen den, ton för ton, det var som att leta sig tillbaka på en halvt igenvuxen stig. Men hur hon gick och gick, hittade hon inte tillbaka till sin förra sinnesrörelse. Vad är det med mig, tänkte hon, det är väl ljuset och människorna, som distrahera mig. Runt omkring henne var publiken ivrig och entusiastisk, det var intet tvivel om, att Kurt skulle göra succés. Han tycktes också vara säker själv på den saken, där han med stor scenvana inhöstade sina applåder med en förstulet triumferande blick upp mot Sonjas plats. För att inte skilja sig från de andra, måste också hon stämma in i applåderna, men det var som om Kurts framgång, som nyss legat henne så varmt om hjärtat, inte längre rört henne. Det hon tänkt nyss föreföll henne plötsligt löjligt och överspant. Inte behövde denne tvärsäkre unge man hennes hjälp.

Vad kommer åt mig, vad är det med mig? tänkte hon. Jag måtte inte höra på ordentligt. När Kurt åter började, blundade hon därför för att tvinga sig själv till koncentration. Men den underbara andantesatsen, som tycktes sitta inbränd i hennes undermedvetna jag, hade inte heller den större makt att röra henne. Och plötsligt, när hon satt så med alla

Gör detta varje dag!

Det tager bara några minuter! Och Ni får vackert, tätt och friskt hår.

Azymol **stimulera**

håret: Fukta hårbotten och tryck fingrarna mot huvudskålen. Massera med lugna roterande rörelser, tills den värmande känsla uppstår, som framkallas av

F. PAULI'S

AZYMOL-STIMULUS

Hårvattnet för den moderna koaffiren.

Det nya champoneringsmedlet

F. Pauli's Azymol Stimulus Flytande Shampoo användes av alla moderna damer. Det gör håret mjukt och yppigt.

AZYMOL STIMULUS FLYTANDE SHAMPOO

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket »SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

Varje kvinna bör

eftersträva en varm, frisk hy. Den representerar ett oskattbart värde.

Vägen att nå "skönhetshyn" är enkel, den går genom dagligt bruk av

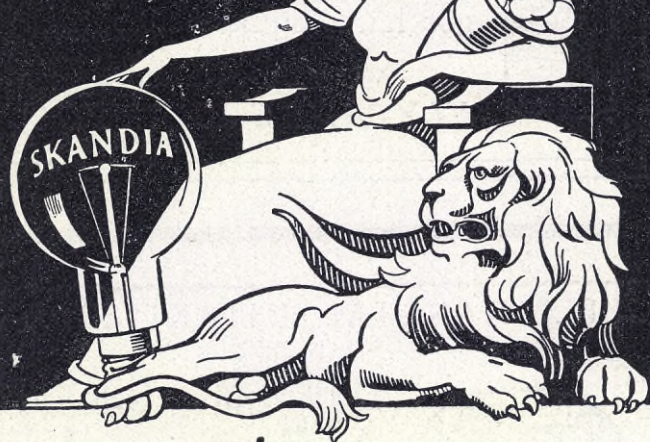
YvY-Tvålen

— tvålen för Er.

Vid bläst o. kyla
är **CRÈME de**
CHOLEPALMINE
det bästa skyddet för huden
LARS MONTÉN • STOCKHOLM

SKANDIA LAMPAN

är en svensk kvalitetsprodukt
byggd på mer än 30-årig erfarenhet
och efter teknikens utveckling

A.B. SKANDINAVISKA GLÖDLAMPFABRIKEN
NYKÖPING

Nederlag i: STOCKHOLM, GÖTEBORG, MALMÖ, ÖRNSKÖLDSVIK.

sinnen på spänn för att kunna urskilja varje nyans, visste hon också orsaken. Den ton, som hon mindes som så osvikligt och oböjligt ren, hade fått en nästan omärklig osäkerhet och svaghet över sig. På ett tiondedels tonsteg när låg den ibland under eller över den rätta tonen, särskilt i svårare passager. Och ändå hade Kurt förvärvat en helt ny och bländande teknik i allt, som rörde det rent manuella. Men dessa halvrena toner, som då och då bröto sig ut ur melodien, fördärvade i Sonjas tycke alltsammans. För hennes upphetsade fantasi tedde de sig mycket värre än i verkligheten, hon tyckte, att de formligen skuro henne i öronen. Men sluta då, Kurt, ville hon ropa, hör du inte, att du spelar falskt? När han äntligen slutade, satt hon alltjämt kvar med ögonen slutna i skräck för skandalen, som skulle komma. Men ingen skandal kom utan i stället samma frenetiska applåder som nyss.

Jag måtte drömma, tänkte Sonja, det är jag, som hört fel.

När konserten äntligen var slut, var Sonja lika förbi som om det var hon, som hållit den. Hur skulle hon kunna träffa Kurt efter detta, vad skulle hon säga honom utan att ljuga, hon visste ju, att han litade på hennes omdöme. Men en lögn mer eller mindre gjorde kanske inte så mycket, då hon för detta sagt sin första nödlögn. En lögn för en falsk ton — ja, det kunde ju kvitta.

Där nere stod han och väntade henne, omgiven av sina envisa beundrarinnor. Hon måste tvinga sig att gå ner och hälsa på honom. Lyckligtvis kunde de ej byta några ord i trängseln.

— Du kommer väl med mig ut och superar, Sonja, sade han ivrigt med en gillande blick på hennes klädsel. Bilen väntar redan.

Utan ett ord lät hon honom hjälpa henne på med ytterkläderna och följde honom ut till bilen. Om han frågade henne, vad hon tyckte, hade hon beslutat att säga rent ut som hon brukade.

Men när de väl sutto i bilen, tycktes Kurt redan ha tankarna på allt annat än sin musik.

— Det var inte gott att bli av med dem, må du tro, de där galna fruntimmerna, sade han med ett övermodigt skratt. Det är sådant, som utgör avigsidan, att man måste fjäska, ser du, för alla möjliga gamla konstharpor. Men jag måste ju vara ensam med dig första kvällen, förstår du, så de fick väl tycka, vad de ville.

Inte ett ord fick Sonja fram till svar. Men Kurt tycktes tyda hennes förlägenhet på sitt vis, som flickaktig blyghet inför deras senaste gemensamma minne.

— Lilla Sonja, sade han med plötslig ömhet och makade sig intill henne. Så har jag dig då äntligen här och nu släpper jag dig inte så lätt. Jag har längtat efter dig, alltsedan den gången du vet, jag vill, jag måste äga dig! Så kyss mig då, lilla toka, jag ser, att du vill.

Och utan att fråga efter hennes svar slog han plötsligt armarna om henne och kysste henne, våldsamt och brutalt. Hans hår lukade starkt av en äcklig pomada och hans andedräkt doftade sprit.

Då återfick Sonja äntligen besinningen och vred sig ursinnig lös ur hans famntag. Så säker var han då på henne och på sin musiks makt över hennes lättörda sinne. På det sättet var det således han tytt hennes barnsliga sinnesrörelse den där gången, han hade trott henne vara sinnlig och lättfångad, ett litet våp, som man tog, där man satt henne. Men hon var glad ändå över hans våldsamhet, ty den ofrivilliga motvilja den väckt hos henne, var svar nog på hennes frågor nyss till sig själv. Nu visste hon det, hon hade aldrig älskat den unge mannen där, skulle aldrig göra det, det var hans musik hon trott sig älska. Och nu visste hon också, varför den

Lucks UTSÖKTA KAFFEBLANDNING

4.90 PER KG.
PAKET
FRAKTFRETT 2 1/2 KG. 12.25
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Ni behöver icke
längre uppvärma

klisterlösningen vid påsättningen av TRELLEBORGS GUMMISULOR, om vår röda bruksanvisning följes. TRELLEBORGS GUMMISULOR hålla fötterna torra och varma, tynga ej alls och deras fasthet medverkar till en lätt gång — i motsats till mjuka, fjädrande sulor. De gamla låga priserna gälla alltjämt, och den BILLIGASTE SKOSULNINGEN sker med

TRELLEBORGS GUMMISULOR & KLACKAR

Finns överallt hos hrr sko- och läderhandlande.

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

Allt missprydande hår

— BORTA PÅ NÅGRA MINUTER

Innan Veet cremen fanns att tillgå, gavs det ingen tillfredsställande metod att bli av med generande hårväxt, vilken så menligt inverkar på den kvinnliga charmen. Begagnas rakapparater för hårets avlägsnande, tillväxer detta endast fortare och blir kraftigare. Vanliga depilatorer är skadliga och smärtsamma. Veet är en parfymerad, sammetslen creme, som nästan uteslutande ersätter de gamla otillfredsställande metoderna. Ni behöver endast påstrika litet Veet creme och låta den verka i några minuter. Skölj sedan av den och håret är fullständigt försvunnet. Fullt tillfredsställande resultat garanteras eller pengarna återbetalas. Nära två miljoner damer begagna Veet creme. Pris kr. 1.75 och kr. 3.25. Att tillgå hos alla hårfrisörkor, parfym- och kemikalieaffärer, apotek etc. Enqvist, Holme & Co. A.B., Vasagatan 15-17, Stockholm.

VEET
AVLAGSNAR HÅR SOM
GENOM ETT TROLLSLAG

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av
Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg
Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vit-
varuaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm
& Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Vid förkylning

bringa de äkta Aspirin-tabletterna omedelbar hjälp. De erhållas i alla apotek i rör om 20 tabletter à kr. 1:—

M. ZADIG'S DEPILATORIA

ett säkert verkande, oskadligt medel för att borttaga generande hårväxt.

Säljes överallt.

M. ZADIG - Malmö

H. M. Konungens Hovleverantör.
NEDERLAG:
i Stockholm, Brunkebergsgatan 4.
i Göteborg, Chalmersgatan 20.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crëmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Efter Flyttningen

behöva Edra möbler antagligen rustas och klädas om. Gå och se på våra

ÅSTORPS- TYGER

som äro ovanligt hemtrevliga, slitstarka och prisbilliga.

Möbeltuvsavd., 2 tr.

A/B NORDISKA
KOMPANIET

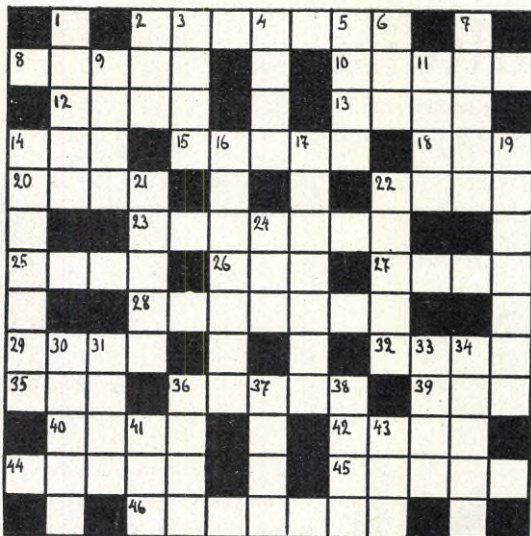
plötsligt undergått denna oförklarliga förändring. Konsten var inte längre något heligt för den Kurt, som lärt sig buga och ta emot applåder på ett så formfulländat sätt utan ett medel att fånga människor. Nu ägde han inte längre en hel och osminkad känsla i sin själ, en otadligt ren och välstämd ton i sin fiol. Framgång och guld skulle han kanske nå, men aldrig den inre harmoni och jämvikt, som följer med all besjälad konstnärlig utövning. En främling var han för henne — barndomsvännen.

— Stanna, ropade hon till chauffören, jag skall av här.

Och medan denne lydigt satte på bromsen mitt i en gatukrök, vände hon sig till sin kavaljer och sade lågt:

— Innan du nästa gång talar om kärlek till en ung flicka, Kurt, lär dig då först att åter träffa den rätta tonen!

Kryssordstävlan i n:r 41.

Vågräta ord: 1. Handelsman. 8. Göra vi med åren. 10. Användes för att beteckna grad. 12. En sorts mäs och ansiktsdel. 13. As. 14. För tvättgummor. 15. Utskjutande byggnadsdel. 18. Grymtoxe. 20. Smycke och verbform. 22. Äro gentlemännen. 23. Skyddar mot farlighet. 25. Litet boställe. 26. Finns på tennisplanen. 27. Vänta. 28. Att lägga sig i. 29. Daggdjur. 32. Monaco. 35. Davids stammöder. 36. Fjädermygg. 39. Flod och departement i Frankrike. 40. Nominella värdet. 42. Ett streck i figurlig mening. 44. Verkar söndrande. 45. Tilltalstitel för viss herre. 46. Bor stadsbon oftast i.

Lodräta ord: 1. Svenskt mynt från medeltiden. 2. Hästliknande hornprytt djur. 3. Förkasta. 4. Sackarin. 5. Finns på nålar och sättpotatis. 6. Teaterdel. 7. Kan varje musikalisk prestation sägas vara. 9. And. 11. Tillstånd för rymling. 14. Är en arbetsvagn och en rumlare. 16. Svenskt flöde. 17. En sorts bergkristall. 19. As. 21. Exotiskt rovdjur. 22. Är kantarellen. 24. Gör man i skolan. 30. Stadium i insektslivet. 31. Många och åter många. 33. Höggradig flit. 34. Ryktbar färjare. 36. Användes för sammanfogning. 37. Släkting till blåbäret. 38. Hellig. 41. Kulturväxt. 43. Stamma.

Vid uppgiftens lösande kunna orden uppräknas, eller också inskrivas bokstäverna i resp. rutor på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingsvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 41."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 35.

Vågräta ord: 1. Kärleksört. 10. Saimen. 11. Uns. 13. Milor. 15. Boj. 16. Pli. 17. Udd. 18. Brasa. 20. Mäs. 22. E. m. 23. Åä. 24. Alg. 26. Dansk. 28. Hes. 29. Ena. 31. Ana. 32. Pinal. 34. Rar. 35. Ribbor. 37. Aktiebolag.

Lodräta ord: 2. Ässja. 3. Ra. 4. Limpa. 5. Emil. 6. Kelim. 7. Sno. 8. Tandläkare. 9. Dubbelhaka. 12. Norm. 14. Rus. 19. Säl. 21. Åka. 23. Åsna. 24. Asp. 25. Genie. 26. Dalbo. 27. Narra. 30. Nabb. 33. Iri. 36. Ol.

Fruarna Lisa Deshayes i Sollefteå och Hanna Swensson i Laholm få var sin sparbanksbok med inestående 15 kronor.

Den verkligt chica

hatten just för Eder finner Ni nu i det charmanta urvalet nyheter i modeavdelningen hos

Paul U. Bergströms A/B

NORR

SÖDER

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.

Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.
Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Lätt och bekvämt

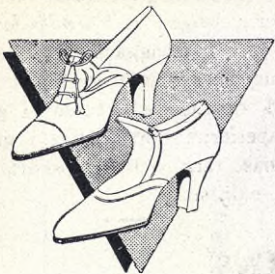
är det att hemma i lugn och ro göra inköpen efter vår katalog. Urklipp, ifyll och insänd denna kupong i öppet kuvert, frankerat med 5 öre.

AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.
Eder stora katalog n:r 96 för hösten och vintern upptagande manufakturerna, korta varor, nyheter för säsongen m. m., torde sändas mig genast gratis och portofritt.

Namn

Adress

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

Randsyddas promenadskor

SNÖR, enl. ovanstående kliché. Av rödbrun o. mellanbrun valdi kid med applikation och stickningar i vackert mönster. Halvhög läderklack eller gummiklack Kr. **20.50**
D:o i ljusbrun boxcalv, svängd läderklack **21.—**

SLEIFSKOR, randsyddas. Av brun valdi kid, svängd läderklack. Kr. **17.75**
Av brun boxcalv, svängd läderklack. Kr. **18.—**
Av svart, prima chewreau, svängd läderklack eller halvhög klack med gummiklack Kr. **19.25**
Av brun, prima valdi kid med paspoalkant, svängd läderklack, eller halvhög klack med gummiklack. Kr. **19.50**
Av brun boxcalv rågummisula, läder och gummiklack Kr. **21.—**

Brevorder exp. mot postförskott eller efterkrav. Fraktfritt.

Oscaria

STOCKHOLM
Kungsgat. 68, Hanngat. 38, Storgat. 25, Nybrogat. 10, Tegnérg. 9, Roslagsgat. 11, Folkungsgat. 100, Götgat. 34.
Göteborg, Malmö, Norrköping m. fl. platser landet runt.

Konstnärliga arbeten i läderplastik

såsom Skrivunderlägg och Portföljer, Plånböcker, Bok- och Telegrampärmar, Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA
Drottninggatan 88 B¹ - STOCKHOLM
Telefon Norr 30 36

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖRENINGENS BYRÅ

Norrmalmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm.
Öppen 10—4, lörd.- o. helgdagsaftnar 10—2.
Tel. Norr 2200 för eldbegängelser
Tel. Norr 2280 för medlemsanmälningar
Urnor — Kolubarbarischer fr. 150 Kr.

Lider Ni av äderförkalkning, allmän svaghet, blodbrist, högt blodtryck eller trög mage?

Drick då dagligen ett glas **KLOROFYNSALT** och Ni skall inom kort känna en utomordentligt god verkan.

BLADGRÖNA

(Chlorophyll, det gröna färgämnet i växternas blad) är vetenskapligt bevisat ett utomordentligt medel vid dessa sjukdomar.

Bladgrönan ingår som den viktigaste beståndsdel i **KLOROFYN**.

Klorofyn säljes å apotek, och de flesta speci- & färgaffärer.

Pris pr fl. kr. 2:75, varav erhålles 50—60 glas.

Finnes ej varan å Eder ort rekivirera den direkt hos oss. 2 fl. franco.

Klorofynfabriken, Stockholm Ö.

Redovisning.

Sedan föregående redovisning i nr 39 har Födelsedagen mottagit:

Trspt Kr. 5,654:46

Fil. lic. Dagmar Karlberg, Gävle	1:—
Fru Helga Cederwall, Södertälje	1:—
Fru Elin Bjerkander, Kinnaarp	1:—
Friherrinnan E. Montgomery-Cederhielm, Lännäs	1:—
Fru Maria Hallander-Larsson, Lund	5:—
Fru Ida Boldt-Christmas, Halmstad	2:—
Fru Hulda Ewerlöf, Norrviken	2:—
Fru Hulda Wibom, Vänersborg	2:—
Fru Emma Kugelberg, Stockholm	5:—
Fru Anna Johansson, Stockholm	5:—
Fröken Elin Afzelius, Stockholm	5:—
Fröken Hilda Ericsson, Väja	2:—
Fru E. Sahlgren, Öregrund	1:—
Fru Anna Hård af Segerstad, Dångebo	1:—
Fru Hildur Lindquister, Gävle	1:—
Fru Anna Winge, Stockholm	10:—
Fröken Viveca von Platen, Hälsingborg	1:—
Fru S. Södermark, Stockholm	2:—
Fru M. Nelzén, Vadstena	2:—
Fru Mimmie af Jochnick, Stockholm	15:—
Fru Alma Ringström, Kramfors	5:—
Fröken Ida Schmidt, Karlshamn	3:—
Fru E. Frenelius, Örebro	1:—

Trspt Kr. 5,728:46

När Ni firar Er födelsedag, tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannoligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

Skönhetsråd.

Knottrig hy och spruckna händer.

— Det var gräsligt vad alla människor piper!

— Piper dom?

— Ja, för att det börjar bli litet kallt. De bli knottriga i ansiktet och sprickiga på händerna och jag vet inte allt vad.

— Ja, men säg ingenting om

EN KUNGLIG FERNISSA

Cabinet VARNISH

FÖR LINOLEUMMATTOR & GOLV

TORR PÅ 4 TIMMAR

EXTRA LJUS

HÄRD OCH SLITSTARK, TÅLVÄTTNING MED SÄP- & SODALUT

FÄRG- & FERNISS FABRIKS AB. **STANDARD** TRELLEBORG

1607

Skultuna

har ej blott det bästa utan också det sista i fråga om hushållskärl. Pröva t. ex. denna kombinerade mjölk- o. gräddhämtare

Kronan och sigillet garanterar kvaliteten

Den omtänksamma Husmodern vänder sig alltid till **LUNDA TVÄTTINRÄTTNING**
Telefon Drottningholm 20 och 190

SILKESSTRUMPOR uppmaskas o. lagas fort o. billigt. **HALLDINS ATELJE** Malmstillnadsg. 48 A, 1 tr. Sthlm.

DEN VÄRLDSBERÖMDA

MEY-KRAGEN

Varje förständig husmoder ser till att herrarna i hemmet använder den förnämsta kragen.

MEY-KRAGEN

fyller de allra högsta anspråk, dessutom bortfaller alla kostnader och besvär med tvätt och strykning.

Broschyr på begäran gratis och franco. 2:ne provkragar mot 60 öre i frimärken. — Prova Mey-kragen och kragrågan är löst för all framtid. Aterförsäljare antagas på alla platser där vi ej äro representerade.

Pris pr duss. Kr. 3:— för de dubbelviktiga och Kr. 2:75 för de enkla. 35 olika modeller.

Till landsorten 3 duss. franco.

MEY'S STÄRKRAGAR, G:la Brogatan 32, Stockholm.

Se noga till att varje krage invändigt är stämplad "Mey & Edlich", endast då äkta.

det, för det är inte så roligt att se ut som en blårandig höna.

— Nej, men man kan tycka, att också en dylik kunde ha om inte förnuft så åtminstone självbevarelsedrift. Där sitta de med stålborstar och pimpstenar och gnugga sina stackars knotter, ont gör det och argisinta bli de, men det är inte mer än rätt, för hur kan de vara så dumma?

— Ja, men hur få de sådan dårhy? Det är väl i alla fall inte bara av dumhet?

— Nej — fast det vete allt fåglarna. Salta bad och sol på det och varma bad och frost på det och en lång smal hals, som sticker upp ur skinnkragen glatt sviktande för himlens snåla blåst — så't där kan man faktiskt undvika. När de nu har torr hud som de flesta i Sverige.

— Ja, men om de nu inte ha, som du, onaturliga mönsterkvinna, förutsett det grymma ödet utan sitta där knottriga och lessna...?

— Så ska de ta en fet crème för att nära huden. Och om de bli fjuniga av det, så ska de använda *orientalisk olja*. Innan man badar varmbad t. ex. skall man smeta in sig med olja. Helst skall man naturligtvis gå på ett skönhetsinstitut för att få några reg...

— Nehej, jag tänker inte smyga mig in på ett så't, och så tror folk...

— Kära du, det var en antediluviansk — flina inte, det heter så — syn på tingen. Ett skönhetsinstitut är en anstalt för kosmetisk-medicinsk upplysning, inte ett fåfänglighetens förgyllda näste. Vet du t. ex. vad du skall göra om dina händer börja spricka...?

— Ja-a — glycerin och rosenvatten.

— Kunde tro det, för det är precis vad du *inte* får använda. Nej, du skall ha någon växtsaft, av gurka t. ex., i preparat med fet crème. Och så skall du pudra på talk och sedan letar du fram ett par gamla glacéhandskar som du klippt fingertopparna av när din unge skurit sig och dem har du på dig om natten. Få se på dina händer.

— Nehej...

— Stackare, det där gör ont, det. Nagelbanden menar jag. När de bli så där fnasiga så ska du inte klippa dem utan massera dem uppåt med någon crème. Och du skall massera mot knotter också med — vad hette det?

— Orientalisk olja.

— Dugtigt! Alltid känner du väl någon människa i samma nödläge som du, så ni kan hjälpa varandra med massagen. Som heter å la Mistinguette för resten, så du hör ju, att du blir fager.

— Får jag världens vackraste ben också?

— Nej, men du kan få veta nästa gång hur du skall göra när du har kylt dina egna mer okonstlade ben. Plus näsa, öron, kinder, händer och allt annat kylbart.

Pandora.

Gikt, ischias, blodbrist, reumatism, nervsjukdomar, äderförkalkning, ålderdomssvaghet,

bekämpas effektivt med **MIRADIUM**, vilket innehåller *äkta radium* i vetenskapligt avpassade doser, och därför har hjälpt tusentals och åter tusentals sjuka människor. Det rekommenderas av läkare och användes på sjukhusen. **MIRADIUM** garanteras oskadligt och absolut verksamt. **MIRADIUM** kan fås på alla apotek å 6,50 pr glas. Fråga vänner och bekanta, som använt **MIRADIUM**, och Ni skall erfaras, att de prisa det, därför att de genom detsamma återfått sin goda hälsa. Boken om radiums verkningar sändes Eder gratis, om Ni skriver till **MIRADIUM**, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm.

MIRADIUM

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 647

Utför alla stags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & C:o Vävskedfabrik, Norrköping. Tel. 393. 670.

Är trots all konkurrens

främst bland putsmedel för koppar o. mässing.

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro

Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

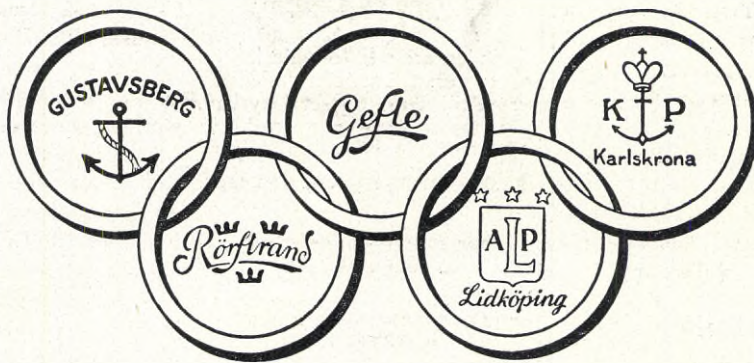
Märta Ekström och Lars Hanson i *Han som fick leva om sitt liv*. (Almberg & Preinitz, foto.)

Det torde vara tillräckligt att, sedan Pär Lagerkvist och hans författarskap behandlas på annat ställe i dagens nr, här inskränka oss till ett konstaterande av Dramatens framförande av *Han som fick leva om sitt liv*. Samt möjligen ett påpekande av att pjäsen ingalunda hör till författarens starkaste och av en rent personlig oförmåga att uppskatta det banala vardagspratet på scenen. Särskilt när det gives den tyngd och släpighet som fallet är denna gång — annars har regien träffat den rätta stämningen.

Rollerna erbjuda inga lätta uppgifter. Men Lars Hanson hade utformat sin roll så scenrutinerat att det knappast sammanföll med skomakarens enkla apparition och ord. Det var en skådespelarprestation. Märta Ekström gör enkla kvinnor av folket på pricken, men ibland blir hon alltför släpig och salvelsefull. Ivan Hedqvist hade en storartad mask och var den verkliga gubben Bohman. E. N.

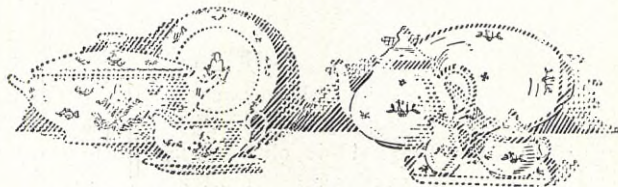
Ingen kan egentligen bli riktigt ond på en absolut renodlad amerikansk fars som "Kjoltyg" på Piccadilly. Även om man ovillkorligen tänker den föga smickrande tanken att det är egentligen det område, där amerikansk film har nått längst, farsen med svärnor och vispgräddor och gummi-battonger och balkongklättringar och saker som trillar i huvudet på folk. Men Syd Chaplin har någon sorts gnista som gör honom värd ett bättre öde, d. v. s. något förnuftigare komiska roller. B. A.

Hökens näste är en ganska spännande film i kriminalgenren, men föga fyndig. Milton Sills lär vara en favoritcharmör och han gör sina sak hyggligt utan att dock åstadkomma en enda dallring i vårt hjärta. Doris Kenyon har tunga ögonlock i sitt flappersöta anlete och kan nog göra en och annan herre i salongen glad. Så för att döda en olustig slökväll kan filmen ses. E. N.

Förlovade par

hava i våra dagar möjlighet att gestalta sin bosättning vackrare och gedignare än förr. Serviser av svenskt porslin eller fajans, komponerade av framstående konstnärer, äro en prydnad för alla hem. Därtill äro de utomordentligt hållbara, praktiska till formen och i förhållande till kvaliteten billiga, om de äro stämplade med något av ovanstående märken.

Scen

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Prydnadsaker.

Fråga: Min matsal är i vitt, stolarna klädda med tyg i övervägande grått, mörkgrön duk över hela stora bordet. Hur skall jag arrangera trevligast på byffén, som är 170x57. För närvarande har jag vit duk och kristallskålar och karaffer och andra lysnings-

presenter i kristall, men jag tycker inte om det, dels är det för vitt och dels så förfärligt banalt. Men jag kan inte fundera ut vad jag kunde ha i stället, och vore synnerligen tacksam för ett gott råd. Fru Medelvensson.

Svar: Lyft ner alla lysningspresenter och kompottskålar, vilka säkert ge rummet banalitetensprägel. De komma helt säkert bättre till användning vid det dukade bordet, där de böra kunna skänka det hela en air av festivitas. Den mörkgröna duken före-

faller vara för kraftig färgaccent i rummet, men önskar Ni behålla den, lägg då på sideboardet en grön löpare, möjligen kantad med antikguldband. På denna placeras lämpligen två vackra gamla tennstakar och någon terrin med lock i tenn eller fajans.

Färger.

Fråga: Vilken färg på tapeter, lampskärmar och draperier i ljust vardagsrum med möbel i ljus polerad björk, möbeltyg i gammal-

rosa, blå och beige matta och gardiner i beige. Värmländska.

Svar: Låt väggarna få en svagt himmelsblå, något gråtonad färg med dörrar och foder i grått. Draperierna böra hållas i gardinernas färg och lampskärmar i gammalrose.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Vackra ögon.

N:r 65. Har sett en annons om att man kan få vackra ögon om man använder Fluide Bleu (blåklintvatten). Kan man utan risk använda det på ögonen? Och hur skall det användas?

Intetsägande.

Svar: Att badda ögonen med avkok på blåklint är ett gammalt franskt ofarligt medel för att stärka ögonen och på samma gång få ögonhåren långa och silkeslena. Om det annonserade medlet är lika enkelt i sin sammansättning är omöjligt att yttra sig om.

Ojämnt fördelat.

N:r 66. Jag är tjock om benen och höfterna, smal om axlarna. Just därför finner jag det så mycket viktigare, att bli av med det där nedtill, än om man vore axelbred och jämntjock.

Mycket tacksam för goda råd angående rörelser, motion, diet m. m. Blir lätt mager i ansiktet.

Ej gummikavel.

Svar: Den rörelse som anbefalles i svaret på frågan 55 i nr 35 bör ni utföra varje dag såsom särdeles lämplig att borttaga överflödigt fetma kring underlivet. — En rörelse för att göra benen smidigare är att lägga sig raklång på golvet, sätta händerna i sidorna och upprepade gånger höja benen rakt upp utan att röra armar och överkropp.

Därtill bör ni även göra några arm- och bröst-rörelser, så att kroppens alla muskler komma i verksamhet. På så sätt utjämnas fettanhopningar och kroppen blir mera harmoniskt utvecklad.

Daglig motion ute i det fria är alldeles nödvändig samt att undvika fettbildande saker, isynnerhet sötsaker och bakelser.

Frost.

N:r 67. Finnes något verkligt medel mot frostangripna händer med stark klåda? Finns någon läkare, som särskilt behandlar sådan? Mångårig prenumerant.

Svar: Om det ej är öppna kylsår kan ni dagligen pensla de frostsadade ställena med svinggalla och jodsprit, som finnes att köpa färdigblandat på apoteket.

Varje hudläkare behandlar kylida händer. Ävenså på elektrofysikaliska anstalter med elektrisk ljusbehandling.

Fru Skönhetsdoktor.

Rättelse. Genom ett beklagligt misstag kom i förra numret av Idun professorskan Ann-Margret Holmgrens namn att stå under en felaktig upplysning. Ingeborg Walins vänner gävo ej någon middag för henne på Royal, vilket av misstag nämndes, utan firade henne vid en supé eller, bäst uttryckt, vid en fest.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol-Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

FRÅGOR OCH SVAR!

Yrke.

Fråga: 1) Kan en flicka, som ej har student- eller akademisk examen, endast s. k. normalskolekompetens, men som har stor lust för tidningsmannabanan, bli journalist? Är det lättare, om man kan stenografi och maskinskrivning? Kan man utan vidare sända in ansökan t. ex. till en av våra stora dagliga tidningar och bör den i så fall ställas till huvudredaktören? Hur annars förfara för att komma in på nämnda bana?

2) Är det fortfarande d:r Anders Österling som granskar de poetiska alster Iduns läsekrets skickar in?

Svar: 1) För att bli journalist finns ingen examen föreskriven; men det skadar naturligtvis inte med en akademisk sådan. Kunskap i maskinskrivning hör väl så gott som till nödvändigheten, däremot icke stenografi. Nog kan ni insända en ansökan till huvudredaktören i någon stor tidning, men det lönar sig förmodligen föga. Bästa sättet är att skicka in bidrag till tidningens redaktion eller personligen tala med redaktionssekreteraren, föreslå ämnen till artiklar och så försöka att utföra dem, så att tidningen blir nöjd. Blir den mycket nöjd, kanske ni efter någon tid kan få bli fast medarbetare.

2) Doktor Anders Österling bedömer icke längre poetiska alster, som insändas till Idun.

Gammal klocka.

Fråga: Har en mycket vacker Stockholmspendyl i förgyllt trä, på vars tavla står G. Cederberg, Stockholm. Verket är handgjort, blankt och fint i metall liknande mässing. Denna pendyl har gått i arv i min släkt, påstås det, närmare 300 år. Med säkerhet vet jag namnet på den person som ägde pendylen och som levde åren 1719—1773. Undrar nu om denne Cederberg är känd inom urmakarvärlden? Det påstås att Cederberg gjort endast 7 klockor under sin tid av liknande slag.

Vad kan pendylen vara värd?

Svar: I matrikeln över urmakare i Stockholm finnes endast G. Cederberg upptagen, och han började sin verksamhet 1836.

Värdet av pendylen kan endast en urmakare bedöma.

Bekymmer.

Fråga: Har fått mal i min skunkkrage. Djupt olycklig! Vad är att göra för att få död på de ägg, som nu finnas där och som jag antar skola utvecklas till maskar, ty det är väl just maskarna,

som äta? Har funnit ett par av och dödat dem. Men äggen?

Nygift fru.

Svar: För det första skall kragen piskas duktigt från avigsidan samt hängas ut att vädras. Sedan är det nog inte farligt denna tiden på året att malen gör åverkan. Men strö i pålsverket något malpulver efter vädringen och piska kragen på nytt efter några dagar.

Frimärke.

Fråga: Vad kan ett 12-öres blått frimärke överstämplat med 10 öre vara värt? Avstämplat 1900.

Svar: Värdet är 15 öre.

Ungdomsförening.

Fråga: I fullkomlig avsaknad av vänner tillåter jag mig bedja Idun om råd angående bästa sättet att i kultiverad omgivning söka sällskap och förströelse.

Tacksam för någon adress på lämplig klubb eller förening och sättet att vinna inträde i densamma.

Svar: Vänd er till styrelsen för Kulturella Ungdomsrörelsen med anhållan om att bli medlem där. Adressen är Rådhusgr. 2, Stockholm.

Eller till Kulturella Folkdansgillet, Sekreterare: L. Dahlberg, Appelvikens 636.

Etikettfråga.

Fråga: Om jag är ute och spatsarar med min (äldre) manliga kusin i hans hemtrakt, behöver jag då undantagslöst hälsa på alla dem, vilka han lyfter på hatten för? Skall jag niga för hans tanter?

Svar: Egentligen behöver ni ej alls hälsa på dem ni ej känner, men om han t. ex. hälsar på en äldre dam, är det lämpligt att ni också betygar er förnödd med en artig böjning på huvudet. Ej niga om ni är "stora damen".

Lärlarinna för sinnesslöa.

Fråga: 1) Vilka äro fordringarna för att bli lärlarinna för sinnesslöa?

2) Var utbildas sådana och hur lång är utbildningstiden?

3) Hur ställer sig möjligheten att erhålla anställning och vilka inkomster kunna därvid påräknas?

Svar: 1) Avgångsbetyg från högre flickskola, realskola eller 2-årigt småskollärlarinne-seminarium. Alder 18—27 år.

2) Vid Slagsta seminarium, Fittja. Utbildningstiden 2 år.

3) Möjlighet till anställning jämförelsevis god. Begynnelselönen fr. kr. 900, slutlön 1,500—1,800 jämte fri bostad, kost och tvätt.

Bröllop.

Fråga: Vore tacksam för fullständiga upplysningar om de olika

ceremonierna vid ett kyrkbröllop i synnerhet om kyrko- och förste marskalkens åligganden. Skola tärnornas buketter bekostas av marskalkarna eller brudgummen?

Svar: Kyrkomarskalkarnas åligganden äro att föra de kvinnliga gästerna allt efter som de komma till deras platser i kyrkan. 1:ste marskalken går med sin tärna som första paret av tärnor och marskalkar och tar ledningen vid deras placering i ömse sidor om brudparet i koret.

Tärnornas buketter bekostas vanligen av marskalkarna, och för att buketterna skola bli lika utföres beställningen av en av marskalkarna, t. ex. 1:ste marskalken. Denne håller också talet till tärnorna under bröllopsmiddagen.

Krydda och bostad.

Fråga: 1) Vad är paprika för slags krydda?

2) Huru mycket får man betala för en varm och tidsenlig bostad om 3 rum och kök i Stockholm?

Svar: 1) Paprika är spansk peppar, som antingen förekommer i form av pulver (kurry) eller såsom röda torkade fruktkapslar. 2) Mellan 3000 och 4000 kr. med värme.

Genjis Roman, en japansk Don Juan för 1000 år sedan, av hovdamen Murasaki med förord av professor Bernhard Karlgen har utkommit på förlaget Natur och Kultur. Begåvad med skarpsinne och med poetisk inbillningskraft, fördjupade sig hovdamen Murasaki tidigt i de olika filosofiska skolornas läror och i det kejsarliga hovets hemligheter. Hon förlorade tidigt sin make och ägnade därefter sina dagar åt litterära intressen. Så kom hon till kejsarinnan Joto-mon-in, som älskade poesi och till sitt umgänge valde litterärt begåvade kvinnor. På hennes uppmaning skrev Murasaki Genjis roman, i vilken hon speglade sin tids seder och förhållanden. Mild och tillbakadragen till lynnet, berömde hon sig aldrig av sitt verk. Men än i dag vallfärda landsmän och främlingar till hennes arbetsrum; hennes bok läses i dessa dagar av ett större antal människor, även i västerlandet, än kanske någonsin förr.

I sitt förord säger prof. Karlgen bl. a. "Verket har en hel rad starka sidor, som höja det till en rangplats i världslitteraturen: de fint tecknade och rikt varierande kvinnokaraktererna, det mästerliga återgivandet av hjältens snabbt skiftande stämningar, den ofta med stor åskådlighet och alltid med smak och naturlighet gjorda skildringen av en egenartad och fängslande kulturmiljö, de vackra, stundom rent glänsande naturskildringarna. Man förvånas över den säkra konst och det mogna omdöme, varav denna medeltida författarinna i en avkrok av orienten var mäktig." Boken kostar kr. 5:75.

En essaysamling av professor R. E. Zachrisson har i dagarna utkommit på Almqvist & Wiksells förlag med titeln *Modern engelsk världsåskådning i litteraturens spegel*. Den lilla volymen avser dels att för svensk litteraturintresserad publik teckna bilden av några förgrundsgestalter inom modern engelsk diktning med huvudvikten lagd på den världsåskådning de företrädde och dels att tjäna allmänheten och den studerande ungdomen till vägledning vid studiet och valet av modern engelsk litteratur. För detta ändamål upptager boken en förteckning på representativa arbeten av ledande eller välkända engelska nutidsförfattare. I boken gör läsaren närmare bekantskap med Hardy, Kipling, Galsworthy, Shaw och Wells och lär känna deras tankar om livet och människorna. Författaren har en klar och åskådlig stil och det stora intresse som vår bildade allmänhet för närvarande ägnar engelska författare och engelsk litteratur kommer säkert att bidra till bokens framgång.

Morbror Kasper och Jag av John Brinckman har utkommit på förlaget Natur och Kultur. Författaren, som på mödernet räknar svensk härkomst, hör liksom Fritz Reuter till de få mera bemärkta berättarna på plattyska. Bland Brinckmans många arbeten är "Morbror Kasper och Jag" det som framförallt gjort författaren uppskattad. Morbror Kasper

är en variant av den folktyp Reuters "Onkel Bräsig" företräder, en representant för den mecklenburgska hamnstads- och sjömansbefolkningen. Brinckmans teckning av den självmedvetne Rostockskepparen är fylld med humor, och i boken gör man f. ö. bekantskap med flera andra roliga typer. Intressant är också den skildring man får av det livliga Rostock vid 1800-talets början. Boken kostar 5 kronor.

Rött och svart, en samling skildringar av berömda diktare och kvinnor inför kärleken och döden — Abelard och Heloise, Goethe, Georges Sand och Alfred de Musset, Mirabeau, Balzac, Lord Byron, Flaubert, Turgenjeff, Oscar Wilde och Leo Tolstoy för att nämna några — av den tyske författaren Paul Wiegler har i översättning av Artur Möller utkommit på Wahlström & Widstrands förlag. Pris kr. 4:50.

S:t Helena — liten ö. I en av Napoleons skrivböcker från 1788, i vilken Napoleon gjort anteckningar under abbé Lacroix' geografiska skildringar, skrev den blivande kejsaren "Sainte Hélène, petite île" — "Sankt Helena, liten ö", varpå anteckningarna i boken sluta. Detta är förklaringen till titeln på den bok, som en rysk skriftställare, M. Aldanov, nyligen fullbordat och som utkommit på Gebers förlag i översättning från ryskan av E. Weer. Författaren, som sedan flera år är bosatt i Paris och är en grundlig kännare av Frankrikes historia och kultur, har här skapat en intressväckande bild av kejsarens personlighet. Hans analys av omgivningen på den tröstlösa ön är både skarp och originell, och han förmår på ett levande sätt beröra det som satte sin prägel på den tidens Europa, medan blickarna därifrån upprepade gånger riktades mot den ö, som blivit kejsarens sista tillflyktsort.

Boken om den underbara bron. På Natur & Kulturs förlag har utgivits den unge författaren Thorsten Wilders uppmärksammade arbete *San Luis bro*. En hängbro brister. Fem människoliv slukas av avgrunden. Var det

J

1. Markenadens förnämsta Ceylon-Thé
2. Står under vetenskaplig kontroll
3. Drygt Ekonomiskt Aromrikt

JAMES LUNDGREN & CO

Skandinavians största och förnämsta Théfirma

Infört genom Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept. Prosp. på begäran gen. D:r J. Arvedson. adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDs Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklirik.

Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbningsar

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, Stockholm

Doktor

Ingrid Samzelius-Lejdström

Institut för andningsgymnastik.
Artillerig. 23, 3 tr. (hiss), Sthlm.
Rådfrågningstid säkrast 1/11—11
pr tel. 77840.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet

Ny kurs begynner i början av sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

Hushållerskeplats.

Äldre ensamstående herre i god social ställning söker hushållerska att självständigt sköta hans hem. Sökande, i ålder 35—50 år, bör vara fullt förtrogen med skötseln av ett bättre hem i alla dess detaljer, vara arbetsam, sparsam och äga ett lugnt, vänligt gott sätt. De bästa rekommendationer fördras. Svar med uppgift om föregående verksamhet, tid då anställning kan tillträdas, ålder, referenser o. löneanspråk torde med om möjligt bifogande av fotografi insändas under signatur "Pålitlig och duglig", Annon-Krantz, Göteborg.

Frielev

i Gobelinvävnad emottages nu genast hos Amelie Fjæstad, Arvika, Rackstad.

Plats-annonser (lediga platser och platsökande) införs i båda uppl. av NORRLANDSPOSTEN, Gefle, för 10 öre ordet (dock minst kr. 1,50). Räkna orden och sänd beloppet i frimärken eller skriv å postanvisning.

Husmodrar.

Vid behov v barnavårdarinnor, villiga att deltaga i förekommande hemsysslor eller vid behov av hjälp med äldervård eller enklare sjukvård i hemmen: vänd Eder då till Hvita Korsets Sköterskeförening i Älmhult vars förmedlingsprincip är "lämplig sköterska på rätt plats". Önskvärd månadslön för nyutex. är 50 kr. samt 60 å 65 kr. för äldre Hvita Korssystrar. (Fri resa till arbetsplatsen efter 3 m. tjänstgöring.) Förfrågningar besvaras och elevprospekt sändes på begäran av Sysslomannen Hvita Korset, Älmhult. (Tel. 71.)

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

London.

Engelsk familj mottager unga damer som betalade gäster. Tre väluppföstrade döttrar, musik, olika slags sport. 18 min. fr. London. Knaith Cottage, South Place, Surbiton Hill, Surrey.

en slump, eller voro dessa liv redan tilländalupna? Hade de redan njutit sitt mått av glädje och tömt sitt lidandes bägare? Var döden endast den yttre bekräftelsen på den redan skedda förintelsen?

Författaren rullar upp dessa fem människöden. Underliga, originella existenser, omgivna av en fascinerande exotisk atmosfär, gripande genom sin sannhet och etsande sig in i medvetandet såväl på grund av författarens djupa känsla för dem alla som genom hans fulländade konst. Pris kr. 4:50.

Stora detektiver och deras metoder är en ny volym i Wahlström & Widstrands "kriminalserie". Den digra volymen om dessa rättvisans tjänare och deras sätt att arbeta är författad av *George Dilnot* och översatt till svenska av Karin Jensen. Pris kr. 5:75.

Lejontämjaren är titeln på *E. M. Hulls* senaste till svenska översädda roman med motiv från cirkusvärlden. Översättningen är verkställd av M. Isberg, och boken, som utgått från Wahlström & Widstrands förlag, kostar kr. 3:75.

Den nya filosofien av *Bertrand Russell* i fil. d:r Alf Ahlbergs översättning har utkommit på bokförlaget Natur och Kultur. Boken handlar om den genomgripande omdaning, vår världsbild under det sista decenniet undergått och konsekvenserna därav för en modern uppfattning om tillvaron. Boken kostar 6 kronor.

Renässansmänniskor, historien om *Nicolò Machiavelli*, av den för ett eller annat år sedan bortgångne norske författaren *Hans E. Kinck* är titeln på en vacker, illustrerad volym, som i översättning av Karin Jensen utkommit på Wahlström & Widstrands förlag. Pris kr. 10:—.

En bok om oss själva och vår nästa är "*Individualpsykologien*" av den framstående psykologen d:r *Alfred Adler*. Författarens intresse samlar sig främst kring problemet om livsställningen och anpassningen, och hans individualpsykologi ger god inblick i människans väsen och karaktärens gåtor. Boken, som utgår från förlaget Natur & Kultur, kostar 6 kronor.

LÄSARINNORNAS SPALT

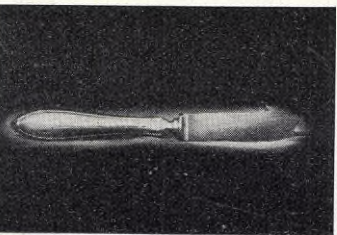
SVAR.

Mångintresserad. Det torde kanske vara denna lilla vers Ni önskar återgiven.

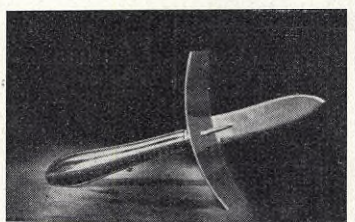
Trött jag är och sova vill sluta mina ögon till.
Fader låt de änglar små vakande kring bädden stå.
Vad jag syndat mot ditt bud ack förlåt mig gode Gud.
Låt din kärlek hjälpa mig trognare att följa dig.
Alla som jag älskar här far och mor och syskon kär alla människor stora små
Du i natt bevara må.

NYTT och NYTTIGT

Under denna rubrik införes noter från olika verksamhetsområden och publiceras nyheter från varumarknaden i redaktionellt urval. Firmanamen fås i brev svar mot porto. Meddelanden om händelser på kvinnliga verksamhetsfält mottages gärna från våra läsarinnor.

Först tar man en fruktkniv och kör den rakt in i apelsinen och så sprutar saften upp i ögonen och man upptäns av personlig antipati mot apelsinen och kör naglarna i den och blir kladdig och argsint och otrevlig. Sådan är man. Nej, sådan var man. Nu tar man en apelsinkniv och ristar upp skalet med ena sidan — den tränger *inte* in i fruktköttet — och sedan skalar man den torrt med den andra sidan och är glad och god som människan skall vara. Litet kan göra mycket.

Visserligen utgår man ifrån, att ens bordsgäster har oklanderligt rena händer, men ändå är det inte så roligt, om tio personer lägger tummen på samma ost. Och det måste man, om man

Rosa hos "Mästaren".

Uppå vildväg
Rosa går, hon själv och själen.
Ej på skild väg
vill hon, stackars andeträlen,
gå från Mästaren, vars öga böjer Rosa djupt att löga
Mästarns vandringsgråa fot.
Lilla Rosa: jordens klot förr sett guld med få karat,
falska mästare, som titta;
Erik Anderson är lat —
där lär pudelns kärna sitta.

Gott poröst bröd

Broschyr sändes gratis och franko.

ger en väl genomarbetad deg. Marta gör knådningen bättre än för hand och på betydligt kortare tid. Synnerligen lämplig för färs- och korvsmetar.

Köp

Norrahammars
Degknådningsmaskin
MARTA

Pris från Kr. 20:— i järn- och bosättningsaffärer.

NORRAHAMMARS BRUK,
NORRAHAMMAR.

skall kunna få en mänsklig skiva av en motsträvig ost. För övrigt kan det ju hända, att familjens allra yngsta manliga medlemmars händer — näja, det betyder ingenting numera. Åtminstone inte i ostsammanhang, sedan en utmärkt praktisk osthållare — konstruktionen framgår av bilden — släppts ut i handeln.

Julie Wener

11 Biblioteksgatan, 2 tr. t. h.,
STOCKHOLM, Hotell Plaza.
Handvävda avpassade trasor, tyger, gardiner m. m.
Öppet 11—5.30. Tel. Norr 5866.

Vid havet nära Dover.

I god, eng. familj m. trevligt komfortabelt hem mottagas 3—4 unga flickor för att lära engelska. Golv och tennis. All slags undervisning kan fås inne i staden. Mrs. Lloyd-Jones. The White House, Birchington Kent.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

Förf. till "Anton" m. fl. dikter har sänt oss några brottstycken som prov på sin alstring. Ack, tyvärr — spåren förskräcka!

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arboga:** Arboga-Posten.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Bollnäs:** Tidningen Ljusnan.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eskestuna:** Eskestuna-Kuriren.
- Falkenberg:** Hallands Nyheter.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gävle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Halland med Halländingen.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs-Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Köping:** Bärgslagsbladet.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Marlestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mjölby:** Mjölby Tidning.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Läns Tidning.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skara:** Skaraborgs Läns Tidning.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Tranås:** Tranås Tidning.
- Trälleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Ulricehamn:** Ulricehamns Tidning.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Vadstena:** Östgöta-Bladet.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsborgs Läns Annonblad.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Ångelholm:** Engelholms Tidning.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks Allehanda.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

GODA TING ÄRO TRE!

VIKING ①
HÖGGLANS-SKOKRÄM ②
SKOPASTA ③
UGNSVÄRTA

MANFRED

Gyllenhammars
HAVRE-MUST

ÄR DET
BÄSTA
 SOM FINNS

2½ öre en portion FÖR ALLA ÄLDRAR En portion öre 2½

Runakocken har ordet

ANVÄND i Edert hushåll endast förstklassiga varor. Använd Runa.

ANVÄND det till bordet, ty det är fullt jämförligt med prima mejerismör i såväl smak, arom som konsistens.

ANVÄND det till matlagningen och bakningen, ty det är oöverträffat på grund av dess dryghet och höga näringsvärde.

ANVÄND det dagligen, ty Ni sparar stora summor.

Jag garanterar, att Ni blir belåten.

Runa är ett M. F. A.-märke — alltså en kvalitetsvara.

RUNA

HÖGSTA MÄRKET SMÖRBLANDAT MARGARIN Margarinfabrikernas Försäljnings- A.-B.

58 KM. FRÅN
 GÖTEBORG
 14 KM. FRÅN
 BORÅS

1000 FOT
 ÖVER
 HAVET

HULTAFORS SANATORIUM

Fysikalisk Dietisk Kuranstalt.

BEHANDLING AV REUMATISKA ÅKOMMOR,
 NERVSJUKDOMAR, MAG- OCH TARMLIDAN-
 DEN SAMT ANDRA KRONISKA SJUKDOMAR.

Kurpersonalen utbildad vid
SKODSBORGS
 BADSANATORIUM I DANMARK
 LÄKARE D:R E. GARBY

Begär prospekt! Postadress: Hultafors.
 TEL. BORÅS 695. HULTAFORS 16.

Ⓣ Nedsatta kurpriser 15 sept.—1 febr. Inga drickspengar.